

ФИЛАТЕЛИСТА

Оријан

Савеза филателиста Србије

БЕОГРАД

III
РЕПУБЛИЧКА
ИЗЛОЖБА
САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ
ПОВОДОМ 120 ГОДИШЊИЦЕ
УВОЂЕЊА
ЈАВНОГ ПОШТАНСКОГ
САОБРАЋАЈА У СРБИЈИ
6 ЈУНА 1960
У БЕОГРАДУ

5-6

XIII ГОДИНА 1960

„ФИЛАТЕЛИСТА“ ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ БЕОГРАД

Власник и издавач: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Уредништво: Сремска ул. бр. 6/IV

Одговорни уредник: Драгољуб М. Раичевић, Београд, Ул. 14 децембра 69

Телефон 31-214

Све рукописе, наруџбине, рекламације слати на адресу:
Инж. Александар Петровић, Београд, Војводе Драгомира 25. Тел. 40-277

Рукописи се не враћају.

САДРЖАЈ

Инж. Жива Ђорђевић: ТРЕЋА РЕПУБЛИЧКА ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ИЗЛОЖБА	— — — — —	69
Инж. Ал. Ј. Петровић: ПОШТАНСКЕ УСТАНОВЕ У БЕОГРАДУ ПРЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА	— — — — —	70
Др. С. Енсмингер: БЕОГРАД. Визија једног филателисте	— — — — —	80
Др. Б. Новаковић: ПОСЛЕРАТНЕ ИЗЛОЖБЕ И СМОТРЕ У БЕОГРАДУ	— — — — —	81
В. Вуковић: ПОПУЛАРИСАЊЕ ФИЛАТЕЛИЈЕ КРОЗ ЛИСТОВЕ ПРЕДУЗЕЋА	— — — — —	83
М. Ивановић: ПРВИ КОНГРЕС О ФИЛАТЕЛИЈИ И ИЗЛОЖБА У БАРСЕЛНИ	— — — — —	83
— : КАТАЛОГ МАРАКА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ЗЕМАЉА 1960	— — — — —	84
— : ПОШТА ОДРЕДА ЈНА — UNEF У ЕГИПТУ	— — — — —	85
— : НАШЕ МАРКЕ	— — — — —	86
— : ПРИГОДНИ ЖИГОВИ	— — — — —	86
— : ИЗЛОЖБЕ	— — — — —	88
— : ПРИГОДНЕ КОВЕРТЕ	— — — — —	89
— : ВЕСТИ ИЗ САВЕЗА	— — — — —	91
— : НОВЕ МАРКЕ	— — — — —	96

„FILATELISTA“ ORGANE DE L'UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Propriétaire et éditeur: UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Rédigé par un comité de rédaction. — Rédaction Rue Sremska 6/IV

Rédacteur en chef Drag. M. Raičević. — Beograd, Rue 14 decembre. 69

Manuscrits, commandes, réclamations doivent être envoyés à l'adresse:

Ing. Alexandre Petrović. — Beograd, Voïvode Dragomira 25. — Tel. 40-277.

SOMMAIRE

Ing. Živa Đorđević: TROISIEME EXPOSITION PHILATELIQUE DE LA RP SERBIE (69); — Ing. Al. J. Petrović: INSTITUTIONS POSTALES A BEOGRAD AVANT LA PREMIERE GUERRE (70); Dr. S. Ensminger: BEOGRAD. — Vision d'un philateliste (80); — Dr. B. Novaković: EXPOSITIONS ET REVUES PHILATELIQUES A BEOGRAD APRES LA GUERRE (81); — V. Vuković: PHILATELIE RENDUE POPULAIRE PAR LES JOURNAUX DES ENTREPRISE (83); — M. Ivanović: PREMIER CONGRES DE LA PHILATELIE ET L'EXPOSITION A BARCELONE (83); — CATALOGUE DES TIMBRES-POSTE DES PAYS YOUGOSLAVES, Edition 1960 (84); — POSTE DU REGIMENT DE L'ARMEE POPULAIRE YOUGOSLAVE — UNEF EN EGYPTE (85); — NOS TIMBRES-POSTE (86); — OBLITERATIONS SPECIALES (86); — EXPOSITIONS (88); — ENVELOPPES — FDC (89); NOUVELLES DE L'UNION (91); — NOUVEAUX TIMBRES-POSTE (96).

PRETPLATA za celu godinu 720 dinara ABONNEMENT par an: \$ 3,5; — Frs. 1000; — L 1,5; — DM 15. PRETPLATA se šalje na račun Uredništva kod Komunalne banke grada Beograda 101-704-5-289
--

Cena dvobroja Din. **120**

ТРЕЋА ФИЛАТЕЛИСТИЧКА РЕПУБЛИЧКА ИЗЛОЖБА

Филателистичке изложбе и смотре марака су најизразитије филателистичке манифестације, преко којих веома импресивно долазе до изражаја не само резултати постигнути на пољу филателије, него и тенденције даљег развоја филателије код нас.

Од Ослобођења до данас широм земље одржане су бројне филателистичке изложбе и смотре марака најразличитијег значаја. Највећи је број одржан поводом извесних значајних прослава, догађаја и датума. Неке од ових обележене су биле посебним пригодним серијама марака, ковертама првог дана, пригодним жиговима и сл.

У припремању ових изложби и смотра марака учествовале су стотине и стотине организованих филателиста, а кроз изложбе је прошло на хиљаде и хиљаде посетилаца. Све оне допринеле су не само непрекидном, сталном развоју, учвршћењу и јачању наше организације, као и развоју филателије, него су васпитно утицале на бројне омладинце и пионире, који су пришли после нашој организацији и данас и они активно учествују у припремању разних изложби и смотра марака. Све те филателистичке изложбе и смотре марака биле су у исто време и велики потстрек сваком организованом филателисти да што више употпуни своју збирку са квалитетним и ретким маркама или да отпочне још и са скупљањем марака на неку нову филателистичку тему.

Од свог оснивања до данас Савез филателиста Србије организовао је две републичке филателистичке изложбе. Прву на дан 25 маја 1951 године у Београду у оквиру прославе десетогодишњице наше Револуције и у част рођендана друга Тита. И другу републичку филателистичку изложбу од 3 до 10 октобра 1954 године у Београду у част 150 годишњице Првог српског устанка. На овим двама значајним филателистичким изложбама већи број наших чланова за овоје квалитетне разноврсне филатели-

стичке збирке одликован је најразличитијим дипломама и медаљама. С друге пак стране, на овим изложбама су манифестовани и резултати које је постигао орган Савеза филателиста Србије, часопис „Филателиста”, иначе више пута одликовани часопис на многим нашим домаћим и страним филателистичким изложбама.

Чланство Савеза филателиста Србије учествовало је обимно са најразноврснијим тематским збиркама и на свим досадашњим савезним филателистичким изложбама.

Поводом навршене Десетогодишњице од оснивања Савеза филателиста Србије и Десетогодишњице од излажења часописа „Филателиста”, на дан 6 јуна ове године, кад је пре 120 година уведен јавни поштански саобраћај у Србији, Савез филателиста Србије организује у Београду своју III републичку филателистичку изложбу.

Ову филателистичку изложбу Савез филателиста Србије организује уз значајну помоћ, коју су му указали друг Првослав Васиљевић, генерални директор Генералне дирекције ПТТ, предузеће ПТТ саобраћаја — Београд и директор овог Предузећа друг Александар Радовић.

За ову изложбу влада међу филателистима велико интересовање и многи од њих се већ припремају да узму учешћа са својим најквалитетнијим збиркама. Нема сумње да ће и ова изложба показати веома завидан квалитет, на коме се налази филателија у Народној Републици Србији и да ће и она бити велики потстрек свим организованим филателистима у Народној Републици Србији за још активније учешће у нашој организацији на свим пољима њене активности, као и за још већи допринос даљем развоју југословенске филателије.

Инж. Жива М. Ђорђевић
претседник Савеза
филателиста Србије

ПОШТАНСКЕ УСТАНОВЕ У БЕОГРАДУ ПРЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

Београд, на раскршћу најважнијих европских — сувоземних и водених путева, био је увек на удару разних народа, који су се кретали са истока и југоистока на запад Европе или са запада на исток. Преко њега су прелазиле и хорде варварских народа и уређене војске Римљана и Византијана. И док су прве рушиле све на шта су наилазиле, друге су изграђивале, нарочито за војне потребе, поред осталог, и добре путеве. Један од тих путева везивао је Рим преко Сирмијума (данашње Сремске Миτροвице), Сингидунума (Београда), Ауреус Монса (у Југову код Смедерева), Виминацијума (код Костолца), а од Виминацијума одвајао се једна крак тога римског пута десном обалом Дунава преко Пинцума (Вел. Градишта) и Цупае (Голупца) ка Трансдијепни (Текији), а други крак преко Хореума Марги (Ћуприје) за Наисус (Ниш) и даље преко Ремисиане (Беле Паланке) и Сардије (Софије) за Цариград.

Налазећи се на тако важном месту, на ставу двеју великих пловних река — Саве и Дунава и на раскрсници тада најважнијих путева у овим крајевима, Београд је увек био важан центар и војнички, и трговински, и политички. Он је претстављао капију на улазу на Балканско полуострво. Преко њега су прелазиле завојевачке војске, преко њега је ишла трговина у оба правца — према истоку и западу. У њему је увек било и седиште разних управљача средњег дела северног Балкана, па је бивао и престоница владалаца држава створених око њега.

Сасвим је природно да се преко њега одвијао и поштански саобраћај за Исток и Запад. За време Римљана, нарочито за време њихових ратова у Дакији и Скитији, њихови курири пролазили су напред наведеним путем кроз Београд носећи из Рима наредбе за војне старешине на тим фронтovima или извештаје ових старешина централним властима у Риму. Свакако да су се ови весници, пролазећи кроз једно од најважнијих места на свом путу, кроз Сингидунум, морали у њему задржавати и ради свог одмора, и ради замене коња. Зна се да су на римским путевима, на отстојањима од пола дана хода, биле подизане поред пута станице, у којима су весници, војници и службеници на својим службеним путовањима добијали храну, одмаралиште, одморне коње, кола и остале потребе за пут, или оправљали своја кола или поткивали коње. Таква једна станица постојала је и у Сингидунуму, о чему нам је оставио податке

Касториус у својој карти римских путева и поштанских станица из III века н.е., — касније названој „Табула Пеутингериана“. У њој је забележен и Сингидунум као поштанска станица.

После пропасти западног римског царства важност поштанске станице у Сингидунуму није била умањена, јер је ранију улогу Рима на Балкану била преузела Византија.

Кроз векове преко наших крајева били су стални покрети народа или ратови; кроз векове Београд су освајали разни народи: Авари, Словени, Франци, Бугари, Мађари. Рушен је и подизан. Око њега су проливани потоци крви, — можда више него око макога другог града у Европи. Београд је ипак остајао важна и примамљива тачка. Кретања преко Београда, нарочито моравском долином, стално су била велика, па су ти покрети народа и ратника били велика сметња сваком другом саобраћају — трговинском, па и поштанском.

Године 878 први пут се јавља словенско име Београд.

У средњем веку Београд, мада на периферији, а и изван држава српских владара, остао је важна трговачка тачка. Велики број путева везивао га је са Дубровником и са другим градовима на Јадрану. Такав положај Београда и његова улога у привредном животу тога времена даје нам право да закључимо, да посете гласника Београду нису биле ретке.

*

Према „капитулицијама“ Турска се била обавезала, још у XVI веку, поред осталог, да даје и слободан пролаз кроз своје земље аустријским државним куририма, који су преносили званичну пошту између Беча и Цариграда. Ови курири су прелазили преко Београда — сем за време кад је кроз моравску долину било несигурно путовање (за време ратова, устанака и др.).

У бечком часопису „Die Postmarke“ за 1930 годину пишу Х. Бирнбах и Б. Бирнбах: „Из једног службеног аустријског документа из 1720 године имамо прву вест о постојању уређене поштанске везе с Турском. Тада су јањичари пратили поштанског курира царског отправника послова при отоманској порти до границе преко Дунава код Београда, одакле је продужаван пут за Беч.... Године 1757 у једном другом аустријском документу говор је о Румунији и о искључењу пута преко Букурешта и Црног мора због задоцњавања — дужет

трајања путовања — од 27 дана. — Године 1791-2, због „опустошености” Србије ратом, поштански пут за Турску био је опет спроведен преко Херманштата и Букурешта”.

Душан Ј. Поповић у делу „Србија и Београд од Пожаревачког до Београдског мира (1718 — 1739)” (издање Срп. књиж. задруге, — XII свеска „Поучника”) наводи на страни 92: „И везе са светом биле су врло слабе. У целој тадашњој Србији (под Аустријом, — чија је граница на југу ишла одмах иза Сталаћа) налазиле су се свега две поште, једна у Београду и једна у Параћину”.

И Др. Драг. М. Павловић у свом делу „Аустриска владавина у Северној Србији (од 1718 — 1739)” пише, према грађи из бечких архива (на страни 107), исто: „Једино се велики цариградски друм одржавао, али више из војничких но из трговинских интереса. И поште (било их је две, једна у Београду, друга у Параћину) служиле су опет војничким потребама, а нимало приватним”.

У напред поменутом делу Душана Ј. Поповића, на страни 180, описано је и место, где се у то време налазила београдска пошта: „..... тамо где се сада налази Министарство просвете Србије, налазила се војна болница. Поред болнице налазила се велика башта, а иза баште војничко гробље. Ту у близини налазила се и пошта”, а на страни 206 каже: „Варош је имала пошту, која се налазила ван вароши”.

Према овом опису места, она се налазила на простору око Цветног трга. Већ и по томе што је била ван вароши, може се закључити да је то била мензулана с већим бројем коња, која се због нечистоће, као и због потребе за већим слободним простором за коње морала поставити ван вароши.

А кад је царска аустриска војска 7 јула 1740 напустила Београд (према уговору склопљеном 1 септембра 1739 године), тврђава је била јако оштећена, а варош порушена. Све аустриске установе биле су уништене. Али, ништа се не помиње шта је било с поштом.

Ни пре аустриског заузећа северних крајева Србије, а ни непосредно после тога нема помена о турској мензулани у Београду. Зна се пак да су на цариградском друму после тога постојале турске мензулане, али се међу њима нигде не помиње београдска. Можда у XVIII веку није ни постојала! Весници су тада носили само службену пошту од београдског везира порти и управницима других турских покрајина. Ти весници били су најповерљивији људи из везирове околине, можда и војна лица. Они су, полазећи на пут, из Београда као полазног места, узимали коње из везирове ергеле и пратњу од јаничара, а пи-

сма су примали непосредно из везирове канцеларије. Према томе може се с много вероватноће претпоставити да нарочите мензулане није ни требало да буду у Београду.

Мустафа Селим III (1789—1807) уводи татарску службу, најпре према указаној потреби, а доцније и редовну. Један од најзначајнијих путева у отоманској империји водио је од Цариграда, Једрена, преко Софије за Београд и преко њега за Мађарску и Аустрију; то је пут кроз моравску долину, који се према правцу за Цариград звао „цариградски друм”, а према његовој важности „царски пут” или „царска цада”. Тај пут служио је у главном за кретање војске, али и за пренос поште, вести и новца између београдског везира и Порте и управника суседних турских покрајина.

Али, из Београда су ишли не само весници београдског везира, већ су се ту стицали и преносиоци поште из Аустрије и других земаља западне Европе. Сва та пошта долазила је до Земуна, па је из Земуна пребацивана у Београд, а затим преко Београдског пашалука, цариградским друмом, преношена за Цариград.

Како је и да ли је вршен пренос поште за време дахија, не зна се. Изгледа да у то време није ни било никаквих поштанских установа у Београдском пашалуку, па ни у Београду, нити каквог, а најмање уредног преноса поште.

Исто је стање било и у почетку Првог српског устанка под Карађорђем. Ни Срби тада нису имали своју уређену службу за пренос поште. За пренос писама и наредба служило се путницима намерницима, а у хитним важним случајевима употребљавани су војници (ратници), па се чак (код М. Ђ. Милићевића) помиње и слепи пуслар Ђура Милутиновић као преносилац поште у Црну Гору (1806 године).

И за време дахија и за време Првог српског устанка још су постојале на цариградском друму турске мензулане, али, неупотребљаване, биле су запуштене. Свакако је тада био замро сваки саобраћај и на цариградском друму.

Карађорђе је скоро стално био на бојним пољима или путујући по земљи разним државним пословима, па је увиђао од колико је велике важности било сигурно и уредно преношење наредба и вести, те је искоришћавао сваку прилику да уради нешто за уређење преноса писама. Већ 1807 године у Карађорђевом криминалном закону, у § 17 налази се одредба: „Налаже се сваком Србину, а особито сеоском кмету, како би писмо у село дошло да се таки даде кмету, у које му драго доба било и кмет тај час да га шаље куд и коме..... Који би се усудио..... задржати, тај подлежи 50 штапова трпети.”

До краја 1810 године у Србији није било никаквих српских саобраћајних установа.

Али, чим се мало осетило смиривање у земљи, међу првим бригама тадашњих народних старешина биле су и поште. Тако, за време Карађорђево, на скупштини у Београду, 2 јануара 1811 године, на којој је био усвојен пројекат о реорганизацији државне власти у земљи, за правилно отправљање државних послова скупштина је одредила дужности, а на основу тога Карађорђе је издавао дипломе војводама, нахиским и кнежинским старешинама. У тим дипломама налазе се први помени о успостављању првих српских мензулана.

Изгледа да су за време Карађорђево искоришћаване и понеке турске мензулане на цариградском друму, на ослобођеном делу земље, али које и у коликом обиму, не може се рећи. У условима Ичковог мира из 1807 године, у тач. 10 предвиђало се да је Порта од одређене суме данка, који су Срби требали да плаћају Порти, била одредила 80.000 гроша за одржавање пошта (мензулана) (Из „Нове српске историје” Мих. Гавриловића, у издању Српске књиж. задруге, св. 193). Значи да су постојале мензулане, кад се за њихово одржавање предвиђала поменута сума. А и Вук Стеф. Караџић у свом делу „Правитељствујушчи совјет сербски” пише о раду скупштине, одржане у Београду у јануару 1811 године, између осталог: „Да би Хајдук-Вељка из Београда што прије кренули и од Петра и Миленка одвојили, начине Младен и Карађорђије писмо, као да су Турци ударили на Бању, па га у Гроцкој даду у Мезулану, те га оданде суруџија донесе у Београд трчећи колико игда може...” И из овога се види да су и пре 1811 године постојале мензулане у Карађорђевој Србији, а то су биле турске. Нигде пак нема помена да је тада постојала мензулана у Београду. По свој прилици да није ни постојала, што се може закључити и на основу дипломе, коју је Карађорђе издао 11 јануара 1811 године војводи Аксентију Миловановићу (који је добио на управу један део београдске нахије), у којој, поред осталог, стоји: „Наредите две мензулане, једну у Београду, а другу у Оспружници у којој хоћете имати по 4 коња и 3 мезулџије...”

То би била прва српска установа у Београду за потребе поште, која је могла бити подигнута 1811 године. Кад је и на коме месту била подигнута ова мензулана, нема нигде никаквих података. Али, с обзиром на важност места, у коме су одржаване и скупштине, а ту је био и совјет и друге установе, свакако да је ова мензулана била одмах, према одредби у дипломи, успостављена, али с обзиром на одређени број коња и мен-

зулџија морала је бити скромног обима. И важност ове мензулане није могла бити велика; њен делокруг није био велики; никакве везе није било са земљама ван Београдског пашалука, нити је пошта са Запада тада пролазила цариградским друмом кроз Србију, а и њено кратко трајање (до пропасти Карађорђево Србије) имало је одраза на њену важност и на развитак њеног рада. Једино је овде значајно то, што је то први помен о успостављању српске мензулане у Београду и да је Карађорђе био први, који је увидео потребу за ту мензулану.

По пропасти Србије 1813 године престао је рад у свим нахиским мензуланама, па и у београдској.

Између Београда и Цариграда опет су журили цариградским друмом обесни турски татари. Турске мензулане на том друму опет су прорадиле. Према подацима које имамо из 1815 године и даље, може се са сигурношћу тврдити да је постојала и мензулана у Београду.

У делу Мите Петровића „Финансије и установе обновљене Србије до 1842 г.” I део, на страни 134 наведено је да је за митровско полгође 1815 године одређено „пошти београдској, паланачкој и јагодинској 85 хиљада гроша”, а на страни 138 стоји „из буџета расхода за Ђурђевско полгође 1816 године” одређено је на одржавање царских и нахиских пошта 124.300 гроша; на страни 501 каже се: „У прво време сав расход био је и простирао се... као и на три царске поштанске станице (мензулане), београдску, паланачку и јагодинску”. На страни 507 наведени су издаци на одржавање тих пошта — мензулана за свако полгође од 1 новембра 1815 до 1 маја 1843 године.

Из ових података види се колико је велика и стална пажња у то доба била поклањана одржавању и успостављању установа за пренос поште, — а и да је све то падало на терет Срба.

По Тихомиру Р. Ђорђевићу (у делу „Из Србије кнеза Милоша, Културне прилике од 1815 до 1839 године”) и по Мити Петровићу („Финансије и установе обновљене Србије до 1842 године”) у Београдском пашалуку постојале су мензулане у Београду, Паланци и Јагодини. „То су биле царске мензулане, чије је издржавање падало на општенародни трошак”. Ове мензулане издаване су под закуп приватним предузетницима, мензулџијама, који су морали, поред друге прописане опреме, имати и довољан (уговорен) број коња, суруџија и друге послуге. Београдски мензулџија морао је држати 60 коња.

У 1819 години био је закупник београдске мензулане Риста Дукић, а кад је он, 1820 године, отишао с депутацијом у Цариград, дошао је за главног закуп-

ника Мехмед ага Царда, а од почетка 1824 године Ахмет ага Барутџија. 1830 године био је закупник Ђорђе Митровић. Године 1837 помиње се као арендатор Хаџи Јованче Петровић.

Мита Петровић у свом напред поменутом делу, на страни 891, наводи: „По ослобођењу, почеле су се подизати и нахиске, „вилајетске” поште... У ово време подигнута је поред главне београдске мензулане још и нахиска београдска мензулана, коју је кнез Милош у лето 1824 године укинуо”.

Изгледа да је ова београдска нахиска мензулана била намењена само за потребе кнеза Милоша и српских власти. Зашто ју је кнез укинуо, није познато; свакако да му није била од велике потребе, јер он (према Сретену Л. Поповићу) није у Београд ни долазио до 1830 године, већ само до Топчидера и Остружнице. А можда је почео користити царску мензулану, те му је онда нахиска постала непотребна.

Турске мензулане почеле су у то време, а нарочито од 1821 године, опадати, те је старање о њима све више преузимао кнез Милош.

Кнез Милош је показивао велико интересовање за уређење преноса поште и одржавање мензулана не само нахиских — српских, већ и царских, на цариградском друму.

Преносиоци поштанских пошиљака били су татари. Не зна се да ли је било турских татара са седиштем у Београду. За татаре су узимани у прво време само Турци, понекад, и људи других народности, али који су морали знати турски језик, — да би могли да се споразумевају за своје потребе са успутним властима и мензулцијама и др. Тим татарима у почетку се служио и кнез Милош за пренос писама и наредба које је слао српским делегатима у Цариграду.

Али, кад је кнез Милош у октобру 1817 године на скупштини био признат за наследног кнеза српског, он је одмах приступио уређењу свога двора и тада је почео уводити татаре, најпре за своје личне, а доцније и за државне потребе. Преко тих татара наставио је да одржава везе са Портом и са српским делегатима у Цариграду, са београдским везиром и са властима у земљи.

Турски татари били су веома осигурани и толико далеко отерали са преносом приватних ствари, да је 13 јуна 1819 године кнез Милош писао у Цариград Ђ. Поповићу, да се пожали везировом хеџаји како турски татари, поред тога што тучу суругџије, напаствују мензулције и праве друге изгреде, још на мензулским коњима носе трговачки еспап, — па да најзад и припрети да ће кнез затворити све мензулане, ако татари то злоупотребе (Др. Мих. Гавриловић „Милош Обреновић” књ. II, стр. 434).

Ови су разлози можда и убрзали кнежеву одлуку да уведе своје татаре, те 1819 године наилазимо на првог српског татарина, који је слат у Цариград, а од 1824 године био је постављен стални српски татарин.

*

Турска је, према капитулацијама, била обавезна да допусти слободан пролаз кроз своје земље аустриским куририма, који су преносили званичну пошту између Беча и Цариграда. Али, иако им је пут преко Београда и Београдског пашалука био краћи и погоднији за везу не само са Цариградом, већ и са Солуном, ипак, због нередовних прилика у Београдском пашалуку, често су тај правац напуштали и ишли преко Румуније и Бугарске, или преко Црног мора. Међутим, кад је „године 1827 предстојала војна између Русије и Турске” (преко земаља преко којих су путовали аустриски курири) „Аустрија желећи да пошту проведе кроз Србију, учини кнезу Милошу предлог у овом смислу. Увидевши корист од овога, кнез стане живо настојавати да се у Србији стари главни пут оправи и нови начине.” (Тих. Р. Ђорђевић „Из Србије кнеза Милоша”). Године 1828 почела је аустриска пошта између Беча и Цариграда стално ићи преко Београда кроз Србију, и то само цариградским друмом.

Аустриска пошта доношена је до Земун, па су је у Београд преносили аустриски агенти „терџомани”. Од Београда, кроз Србију вршили су пренос аустриски татари, који су били већином Турци. Путујући кроз Србију, аустриски татари служили су се коњима и другим потребама из српских мензулана.

По Мих. Гавриловићу и „аустриски татари, пролазећи кроз Београд, доносили су и односили и приватну преписку с Цариградом, наплаћујући за то извесну таксу... Исте године (1828) и сам кнез Милош био је израдио код аустриског интернунцијуса у Цариграду да аустриски татари примају и његову преписку с депутацијом у Цариграду”. Али, због злоупотребе, — јер су татари често таксу присвајали и крили, — а изгледа више из једног другог, за Аустрију важнијег разлога, већ у новембру те године било је наређено да се писма, која иду из Београда за Цариград, морају однети у Земун ради таксирања. Исто тако, куририма је било забрањено да предају цариградска писма за Београд у Београду, већ су у Земуну таксирана, па их је пошта земунска предавала београдском базрџан-баши, који је доносио из Земуна бечку пошту (писма, новине и др.).

Какви су разлози руководили аустриског интернунцијуса у Цариграду да до-

пусти да његови курири преносе преписку српске депутације и да затим нареди ову манипулацију преко Земуна, види се из једног његовог писма Метерниху: „Or, comme par ce moyen nous nous trouverons en possession de la correspondance des députés serbiens à Constantinople avec leur chef, laquelle devra passer nécessairement par nos mains dans la quarantaine de Semlin, je crois ne devoir pas manquer d'en informer V. A. afin qu'elle puisse donner les ordres qu'elle jugera convenables afin de tirer de cette circonstance tout le parti que pourra exiger le service.”

(„Дакле, како ћемо на овај начин доћи до преписке српских делегата у Цариграду са њиховим шефом, која треба да прође неминовно кроз наше руке у земунском карантину, сматрам за дужност да о томе обавестим Вашу Светлост, да бисте могли издати наређења, која будете сматрали за прикладна, да се извуче из ове прилике све што ће моћи бити од користи служби.”)

Овакав рад и званичних органа турских и аустријских натерао је кнеза Милоша да помишља на што скорије организовање сталног преноса поште са својим људима, — на чему је он већ и раније почео да ради, од случаја до случаја.

Срби, па донекле и Турци поклањали су доста пажње преносу поште кроз Србију и имали воље за његово унапређење, али изгледа да им материјалне могућности за то нису биле довољне. Изгледа да су приходи царских мензулана били недовољни да покрију издатке, те је 24 априла 1826 године султан Махмуд II издао један ферман, којим је одређена нова, повећана такса за употребу коња, измењен начин издржавања мензулана и мензулације замењене кириџибашама.

Не зна се тачно кад су царске мензулане предате кнезу Милошу, али многе чињенице говоре да је то било око 1820 године, а можда су му биле препуштене и пре тога. За то говори и познати случај са јагодинском мензуланом, кад је, 1820 године, изасланик кнеза Милоша, Милета Радојковић извршио преглед те царске мензулане и поднео кнезу извештај о стању и потребама те мензулане. Овај пример доказује да је стварна власт и над царским мензуланама већ тада била у рукама кнеза Милоша. Па и онај нешто доцнији случај обраћања аустријских власти кнезу Милошу за употребу мензулана на цариградском друму од стране аустријских курира, доказује стварну власт кнеза Милоша над њима.

Из података, које је дао Мита Петровић у напред поменутом делу, види се да је 1834 године постојала 31 српска мензулана и, међу њима она у Београду, као

и друге у цариградском друму (у Гроцкој, Паланци, Баточини, Јагодини и др.).

Пренос поште између Београда и Земуна вршили су каикџије на чамцима (каиџима) по тарифи одређеној још за време Турака, која је била настављена да се наплаћује и кад је превоз предат српским властима.

На измаку 1833 године, кад је биоградски везир, по одредбама султанског фермана, предао кнезу Милошу београдску царинарницу, кнез је указом од 20 децембра исте године уредио превозе.... Овај указ гласи: „Писмом овим објављујем свакоме, коме знати надлежи, како ја предајем конзулу београдском у Панци Х. Стоилу, главно надзиратељство каика, на коме се људи наши из Београда превозе у Земун и Панчево и натраг.

б) Од сваког писма, које би се из Београда у Земун или Панчево слало, и писма, које би из Земуна или Панчева у Београд долазило, наплаћивати конзулат по пет пара поштарине. Напротив тога конзулат је дужан оправити одлазећа и подјелити сваком своја долазећа писма на уређено време.”

Кад је за попечитеља унутрашњих дела био наименован Ђорђе Протић, кнез му писмом од 11 априла 1834 године № 1348 наређује: да све „мензулане продате иј лицитандо, особито пак мотрити на Београдску и Паланачку, да иј честитим људма продате, који ће имати добре коње свагда, да ми се не туже татари и курири као до сад....”

По споразуму са кнезом Милошем и енглеска влада је од 1835 године организовала своју сталну весничку службу кроз Србију. Енглески курири су долазили до Земуна, а кроз Србију су енглеску званичну пошту преносили нарочито одређени српски татари (Риста Прендић) до Алексинца, који је тада био на граници према Турској, и у њему је било седиште другог енглеског курира.

И по томе што је преко Србије сада ишла и аустријска и енглеска пошта, а и све чешће везе кнежеве са Цариградом, дали су кнезу повода да за надзор над поштама, који су до 1835 године водили кнежева канцеларија и попечитељ унутрашњих дела, од 20 фебруара исте године постави нарочитог сталног управника „надзиратеља” пошта, коме је било стављено у дужност да се стара о напретку и развитку српских пошта. За првог „надзиратеља” свих пошта у Србији био је постављен Јаков Јакшић овим кнежевим указом:

„Из побуђенија, што је кроз Отечество наше Европа пут трговином и званичним дјелима отворила, а и осим тога желећи, да се у земљи нашој вообще пошта добро уреди, постављам ја данас мог Над-

ворног Совјетника Јакова Јакшића, Надзиратељем цјеле поште у Србији, поверавајући му сва лица, која у поштанском звању служила буду, и препоручивајући му све дужности, које њему, као Надзиратељу цјеле поште у Србији пристоје.”

По проглашењу устава од 1835 године, такозваног „сретењског” устава издат је 14 децембра исте године указ, којим се „попечитељу внутрени дјела” ставља у дужност, између осталог, управа и уређење пошта.

Не зна се тачно кад су мензулане у Србији, које су раније биле даване под закуп, прешле у државне руке, али из „Височајшег решења” кнеза Милоша од 30 маја 1838, — у коме се изражава жеља да се стање мензулана побољша и одређују потребне суме за издржавање особља и коња у извесним мензуланама, — види се да су мензулане тада сматране као државне установе. (Е. Дероко „Грађа за историју пошта у Србији”).

Кнезу Милошу је „сретењски устав” био сувише слободоуман, те га је опозвао, па пошто је од 1835 до 1838 године одуговлачио решење уставног питања, Порта је 1838 године октроисала устав, којим је такође предвиђена установа поште. На основу тога устава издато је 29 маја 1839 „Устројеније централног правленија Књажевства Србског”, по коме је попечитељству унутрашњих послова стављено у дужност и „Управленије заведенија општеполезних и пошта”, а по „Устројенију начелничества окружни” ова су имала општити са попечитељством унутрашњих дела, поред осталог и по „дјелима која се односе на уредити се имајуће поште и садашње мензулане”. Као што се из овога види у то време није у Србији још постојала пошта, која би служила јавном саобраћају, већ да се она имала тек увести. (Е. Дероко).

У Уредби о устројству књажевске канцеларије од 29 маја 1839, у члану 48 стоји: „Канцеларији књажевској придодаје се, и под управитељством попечитеља Иностраних Дијела ставља се један татар-ага, с потребним числом татара, и једним код њега експедитором, којег ће дужност бити, сва званична преко татар-аге долазећа и одлазећа писма у протокол записивати”, — а у члану 49: „Татар-ага је поглавар татара или курира и експедиције писма канцеларије кнежевске, совјета, остала три попечитељства и других надлежатељства, од којих или на које би писма у експедицији, под њим стојећу дошла”.

*

Као што смо напред навели, татари су имали да преносе само службене пошиљке. Пословни свет није могао користити ниједну весничку службу (ни срп-

ску, ни турску, ни аустриску, ни енглеску), већ се служио путницима намерницима или сахијама, приватним преносиоцима, који су, упражњавајући ту службу као стално занимање, преносили писма и новац приватних лица, нарочито трговаца, на велике даљине — идући пешице. Због њихове споро извршиване службе, турски и аустриски татари постепено су им преузимали тај посао, истину тајно, али је ипак тај њихов недозвољени посао све више узимао маха, а тиме се и та њихова тајна све теже могла скривати. Такав рад турских, а нарочито аустриских татара указивао је на све већу потребу узимања у државне руке и приватних пошиљака.

Још 1836 године Аустрија је, у споразуму с Портом, отворила у Београду генерални конзулат. Аустриски конзулат је увидео, да би имао велике материјалне и политичке користи да отвори своју пошту у Београду и да преузме не само поштанску службу у Србији, већ и везе пословног света из Србије са иностранством, — пошто у то време у Србији није било никаквих пошта за јавни саобраћај.

Осећајући и стварну потребу за отварањем пошта за јавни саобраћај, а увиђајући и све незгодне радње турских и аустриских татара, који су користили српске мензулане, а вршили пренос не само званичне поште својих влада, већ и приватних лица и из таког рада извлачили личне користи, српској влади све се јаче наметала потреба да уведе поште за јавни саобраћај, а свакако да је рад на томе убрзан, кад се сазнало за намере аустриског конзулата да оснује у Београду аустриску пошту.

Отварање српских пошта за јавни саобраћај није извршено за владе кнеза Милоша. Он је дао оставку на престо 1 јуна 1839, а после краткотрајног живота његовог наследника, старијег сина Милана, дошао је на престо његов млађи син Михаило, који је у марту 1840 године наредио да се „Централно правленије” премести из Београда у Крагујевац.

Вероватно, да је, поред раније наведених разлога, с овим премештајем у вези и отварање првих поштанских станица за јавни саобраћај у Београду и Крагујевцу.

Немамо решења о отварању поштанске станице у Београду, али је сачуван распис попечитељства унутрашњих дела конзулатима да је у Београду устројена пошта, која средом и суботом у подне полази у унутрашњост Србије; да је пошта смештена у згради на Калемегдану, где се налази и правитељствена мензулана; да ће пошта од 25 маја 1840 године примати сва званична и приватна писма. — И у „Српским новинама” од 1 јуна те године објављено је у дневним вестима из Београда од 27 маја да је

„овде пошта устројена....“; даље је исто обавештење као и у предњем распису конзулатима. — Постоји и једно писмо са жигом поште Београд, које је начелништво окр. ваљевског упутило 25 маја „Високославному Кн. србском Попечитељству Иностранних Дјела“.

Према овим подацима јасно је да је прва српска пошта за јавни саобраћај била отворена 25 маја 1840 године (по старом календару).

*

Прва главна мензулана налазила се у Београду испред садашњег главног улаза на Калемегдан, на простору између Рајићеве улице и споменика Милана Ракића, у закупљеној згради Исмаил-агиног хана. Касније је пресељена у близину тадашње Типографије и Саборне цркве. У околини типографије били су густо насељени претежно Срби, и то у продужењу уласка на варош-капију, која се налазила на углу Поп Лукине улице и Косанчићевог венца, унутар „шанца“. У мензулану се улазило кроз варош-капију. Како је мензулана са својим сеном овде била стална опасност због пожара за околне зграде, понова је пресељена натраг код Калемегдана у Исмаил-агин хан. (Н. Гулан „Мензулски саобраћај и татарска гласничка служба у Србији“ у „ПТТ архиву“ св. 3).

По свој прилици да је и ова београдска мензулана била на незгодном месту и није одговарала потребама, те је кнез Милош желео неко боље место, које би задовољавало српске, а не би штетило ни турске потребе. Било је изабрано место где је сада пристаниште на Сави, — у близини Сава-капије, где би било згодније место и за преносиоце поште из Аустрије, а и за Турке. Београдски везир пак није се сагласио са тим изабраним местом, те је због тога депутација српска, која је била у Цариграду ради израде новог устава од 10 априла 1838, поред тога најважнијег посла, према упутима добивеним од кнеза Милоша, тражила од турског министра спољних послова Нури Ефендије да одобри да се на изабраном месту у Београду, до саме вароши подигне поштанско одељење, „мензулхана“. И писмом од 8 јуна 1838 г. Но 34 поднела је извештај кнезу:

„У одговору на ваше уважајемо писмо од 20 маја Но 443, у призренију места спрема старог нашег конзулата тако до палисата у Београду, где је правителство наше намерно градити мензулхану, а Ч. везир Јусуф паша, мухафиз бјеоградски, неће никако исто мјесто да прода, не пропуштамо увједомити ваше високоблагородије, да смо о предмету овоме имали рјеч с Хариџије-Назром, Ч. Решад пашом, и да смо по совјету његовому предали такриф на капију.“

„Шта пак у предмету овом израдили будемо, не ћемо пропустити у своје време вама јавити.“

Писмом од 28 септембра стигао је и други извештај.

„Не пропуштамо увједомити вас, да нам је управљајући министарством иностраног дјела, Нури-ефенди показивао план послани му от Мухафиза бјеоградског Јусуф-паше, како то мјесто у граду стоји, како је оно граду потребно, и триста којекакви препјаствија.“

„Ми смо му кратко казали, да ми за нашу потребу можемо правити ту мензулхану у пољу гдје год хоћемо, но да смо ради, да се она на таквом мјесту направи, гдје ће бити на руци везиру и куририма Европским, и то је узрок што то мјесто иштемо, особито што другог згодног не има. Нури Ефенди почувствовао је правду рјечи наши, и незнајући шта ће, јербо у граду противу претставленија Јусуф пашина дирати не смје, казао нам је, да ће писати Јусуф паше све ово с упутствованијем, да он постара се друго какво удобно мјесто за мензулану наћи, и у сагласију с Господарем на то опредјелити.“

Немамо података никаквих о даљем раду на избору места за мензулану овим путем, али се зна да, иако закупљени Исмаил-агин хан није одговарао потребама мензулане, ипак је она ту остала до 1863 године.

*

Као што смо видели из расписа попечитељства унутрашњих дела била је прва пошта смештена у згради на Калемегдану, где се налазила и „правителствена мензулана“. Са отварањем ове поште за јавни саобраћај, она је била снабдевена и својим местним жигом (само с именом места у оквиру). **То је био први српски поштански жиг, употребљен први пут 25 маја 1840 године.**

Међутим, како се варош нагло ширила и трговачки и занатлиски крај се јако развијао око Варош-капије и Саборне цркве, па према Зереку и Дорћолу и према данашњој Кнез-Милошевој улици (Абаџиском чаршијом — садашњом улицом Народног фронта), мензулана на Калимегдану све је више била на сметњи, а уз то и трошност зграде и замашна кирија постајали су неодгодиви разлози, да се потражи место за мензулану изван „шанца“. И кад, 1861 године, кнез Милош нареди да се нађе погодније место за подизање зграде за мензулану, би му предложено место на Батал-цамији (на месту где се данас налази нова зграда у Мајке Јевросиме улици бр. 13).

С. Остојић, пишући „О стогодишњици јавне поште у Србији“ (у „Филателисти“ бр. 7/8 за 1940 годину), на основу података из чланка Д. Ј. Ранковића „Из Бео-

градске прошлости" (објављеног у „Општинским новинама" за 1940 годину), наводи да се 1943 године пошта налазила у кући Наума Ичка, преко пута Саборне цркве, и да је према томе она била смештена у мензулани на Калемегдану три године. По Ранковићу се пошта преселила из Ичкове куће у зграду, која је била на углу Васине и Кнегиње Љубице улице (где је доцније саграђена зграда за Класну лутрију). Међутим, В. Ј.

дине) на неколико места помиње стару пошту на Батал-цамији, која се налазила у Поштанској улици (доцније Гундулићевој и најпосле, као сада, Палмотићевој). — Из овога се види да се пошта преселила из куће Наума Ичка на Батал-цамију, а не у Васину улицу.

Свакако пак под утицајем пословног света, а и других државних установа, због удаљености од насељеног дела вароши, пошта је била пресељена из По-

Кућа Наума Ичка

Ђорђевић пише, на основу докумената из државног архива (у „ПТТ" за јуни 1956): „Приликом бомбардовања Београда, јуна 1862 године била је оштећена и „Правителствена кућа налазећа се спрема Саборне цркве" у којој је била смештена београдска пошта. Због тога је пошта са мензуланом пресељена „изван шанца на Батал-цамију", на место у данашњој улици Мајке Јевросиме бр. 13. Изгледа да је ова сеоба извршена у почетку 1863 године.

Како је пошта на овом месту била доста удаљена од тадашње београдске чаршије, која се углавном налазила у Савамали и око Варош-капије, одбор за трговину и занате обратио се 23 маја 1863 године Министру финансија тражећи да се установи у чаршији, код цркве „једна поштанска подружница — филијал", да би се олакшала веза пословног света са поштом. Тиме се успело само, да су 31 октобра 1863 године „намештени сандучићи за предавање оних писама за која се такса поштанска напред не плаћа" (В. Ј. Ђорђевић). **То су били први поштански ковчежићи у Београду.**

А и Сретен Поповић (у делу „Путовања по Новој Србији" писаном 1878 го-

штанске у Васину улицу и тамо је остала све до пресељења у Коларчеву зграду, у просторије, у којима је било до тада аустриска конзуларна пошта, која је била затворена 30 септембра 1869 године, па је српска пошта могла бити тамо усељена при крају те године.

*

Иако је Србија већ била отворила своје поште по Србији, аустриски конзулат није одустајао од своје намере да отвори своју пошту у Београду, — поред већ отворене српске поште. Мада је кнежевска влада, чим је сазнала за ту намеру конзулата, уложила протест, ни тај протест ни поновљене ноте нису постигле никакав успех, да се спречи отварање ове поште. — Она је била отворена 1 августа 1841 г.

Отварањем ове аустриске конзуларне поште није био успостављен и непосредан поштански саобраћај између Србије и Аустрије, већ је створена само могућност да пошиљке из Аустрије за Србију — за унутрашњост Србије — њеним посредовањем буду предате српској пошти у Београду, а пошиљке за

Београд аустриска пошта сама је испоручивала адресатима преко својих службеника, па је наплаћивала и поштарину у своју корист. Овој пошти предавана су писма и за Турску и за Аустрију, па и за осталу Европу, а она је наплаћивала поштарину по тадашњој аустриској поштанској тарифи. Тек од 1850 године могле су поште у Србији да примају приватне пошиљке за Аустрију. Те су пошиљке слате београдској пошти српској, а ова их је предавала аустриској конзуларној пошти ради даље отпреме. Поштарину су наплаћивале српске поште до Београда, од пошиљаоца, а даље су наплаћивале аустриске поште, за свој рачун, од примаоца. Од 3 јула 1852 наређено је конзуларној пошти да не прима и да не преноси српску пошту за Турску, нити из Турске, нити да се меша у унутрашњи поштански саобраћај Србије (Гулан).

Аустриска конзуларна пошта у Београду имала је своју филијалу агенцију у Алексинцу, на тадашњој граничној тачци Србије према Турској. Према Инж. Е. Милеру, аустриском филател. писцу, поштанске уред у Алексинцу био је само релејна станица на курирској линији Беч—Цариград и није се бавила примом писма. Код ње је вршено дезинфиковање (кађење) поштанских пошиљака из Турске, па су тек онда слате за Србију и преко Србије за Аустрију.

Конзуларна пошта у Београду била је левантска пошта под дирекцијом у Бечу, а неко време под дирекцијом у Темпшвару.

После четврт века непрекидне борбе за укидање ове поште постигнут је коначно успех 1868 године закључењем конвенције између Србије и Аустрије (закључене у Пешти 2 децембра 1868 г.). Према тој конвенцији сва поштанска служба с иностранством пренета је на српску пошту. О престанку рада конзуларне поште донеле су „Српске новине у броју 115 од 16 септембра 1869 г. обавештење: да је престала с радом 18 септембра 1869 г., а с њом је била затворена и њена филијала у Алексинцу. — Била је затворена дефинитивно 30 септембра 1869 године.

Ова пошта је у прво време била смештена у „старом конзулату“, у Ђумручкој згради на Сави (у Карађорђевој улици, која је за време последњих светских ратова била порушена), до 1859 године, а тада се преселила у приземље Коларчевог здања, где је остала до затварања 30 септембра 1869 и уступила просторије српској пошти.

*

У Србији је почело функционисање организоване српске поштанске службе, као што је напред наведено, 1840 годи-

не, али служба није била одмах од почетка организована посебним законским прописима, већ су издаване разне књажевске „височајше“ одлуке и укази — према указаној потреби. Тек „Уредбом о устројству поштанског заведенија“ од 15 октобра 1843 дате су ближе одредбе о организацији поштанске службе и поштанског саобраћаја у Србији. Према тој Уредби пошта у Београду разврстана је у I класу са „једним постмајстором, једним постофисиром и једним писмошом“. Са овом Уредбом, под истим датумом, издата је „Уредба о плаћању такса поштански“, у којој нарочито падају у очи за то време врло напредне одредбе о наплати поштанских такса за писма, која је „размерна и опредељена по тежини, не узимајући у призрање растојање места, тако да ће се од писма најмањег т.ј. које не прелази 3 драма (= 9,6 грама) узимати један грош чаршијски, а од 3 до 4 1/2 драма узимаће се 1 1/2 грош и тако даље, шиљало се писмо куда му драго у внутрености“; за журнале, књиге, музикалне предмете, мустре јеспаса итд. „под прекрштеним завитком“ плаћала се „трећа част“ таксе прописане за писма. Друга напредна одредба у тој Уредби је: „Писма са стране донешена разносит ће се онима на које гласе. За то разношење пријемници неће бити дужни ништа плаћати.“

Овом Уредбом мала Србија, која је такорећи тек почела да живи, стала је испред свих држава на европском континенту, које су тада и још дуже време обрачунавале таксе по тежини и по удаљености, а и наплаћивале доставне таксе.

*

Ма да је Србија преживљавала у другој половини прошлог века бурне дане — ратове, промене на престолу, партиске трзавице, ипак је Београд стално напредовао и у привредном и у културном правцу. У Београду, као престоници — главном граду Србије, била су сва врховна надлештва — установе, највећи кадар војске и највише школе; то је привлачило у Београд све више света из унутрашњости Србије и са стране, па су отворане све више трговине, занатлиске и друге радње. Београд се ширио на све стране. Све је то изазивало и појачавање поштанског саобраћаја.

**ПРОМЕНЕ АДРЕСЕ
ОДМАХ ДОСТАВЉАЈТЕ
УРЕДНИШТВУ
ВОЈВОДЕ ДРАГОМИРА 25**

У прво време, нарочито се развијао привредни живот на Варош — капији, око Зеленог венца и у Савамали. Развита привреда изазивао је појачање поштанског саобраћаја и захтевао што лакше и брже везе са поштом. То су били разлози за отварање нових пошта у Београду. Године 1883 биле су отворене нове поште на Сави (БЕОГРАД САВА) и при министарству унутрашњих послова (БЕОГРАД МИНИСТАРСТВО).

После отварања железничког саобраћаја на прузи Београд — Ниш, од 4 октобра 1884 г. организована је амбулантна поштанска служба на тој прузи и отворена нова поштанска станица на железничкој станици БЕОГРАД СТАНИЦА, која је била смештена у згради прве железничке станице све до подизања нове велике зграде за ту пошту, у којој се, реконструисаној, и сада налази.

Проширење Београда од Теразија према Славији и на Врачару изазвало је потребу још једне поштанске станице БЕОГРАД ВРАЧАР, која је отпочела с радом 26 јуна 1891 г.

Тада се почела осећати потреба за отварањем поштанске станице и у некадањем предграђу Београда, Палилули, која се већ била јако повезала с Београдом и у којој се међу земљорадничко, рабациско и сиротније становништво у великој мери насељавало и друго грађанско становништво — ситне занатлије и чиновништво. 1 новембра 1894 године отворена је у Палилули пошта БЕОГРАД ДУНАВ. Она је радила само до 30 априла 1895 г.; опет је била отворена и функционисала од 1 маја 1898 до 15 октобра исте године.

Године 1895, 1 јануара била је отворена поштанска станица на београдској берзи — БЕОГРАД БЕРЗА.

Од 1 августа 1902 г. у Топчидеру, од 15 јула 1912 г. била је отворена пошта на Чукарици. Обе су биле затворене 9 октобра 1912 године, па је она на Чукарици била понова отворена 10 септембра 1913 године.

Кад је Аустро-Угарска објавила рат Србији, 28 јула 1914 г., заједно с владом било је пресељено из Београда у Ниш и Поштанско-телеграфско одељење Министарства грађевина. Рад пошта у Београду престао је с уласком непријатељске војске у њега.

Сем свих редовних пошта била је од 31 маја до 2 јуна 1908 г. отворена пригодна привремена пошта на ади Циган-

лији (БЕОГРАД АДА), — за време добротворних приредаба Новинарског удружења. На тој пошти је био употребљаван први, најстарији, пригодни жиг на тлу данашње ФНРЈ.

После окупације Србије, од октобра 1915 године, није било никаквог јавног саобраћаја у Србији, па ни у Београду.

Јозеф Пош, генерални директор аустријских војних пошта, наводи у свом чланку о поштама у Србији за време окупације, објављеном у бечком часопису „Die Postmarkte“ за 1929 годину, да је тек у јануару 1916 године била установљена у Београду Дирекција етапних пошта и телеграфа и да су основне одредбе о поштанској и телеграфској служби у Србији објављене наредбом од 24 фебруара 1916 г. У исто време с оснивањем ове Дирекције стављена је под њену управу, између осталих, и етапна пошта бр. 131 у Београду. Кад су се, према нахођењу окупационих власти, прилике у Србији нешто средиле, приступило се претварању етапних пошта, означених бројевима, у етапне поште с именима места, које су од 6 марта 1916 г. биле отворене и за приватни поштански саобраћај. Међу њима била је и пошта у Београду. — Због појачаног поштанског саобраћаја у Београду и због великог пространства градских насеља основана је у Београду још једна пошта — BELGRAD II. — Због увођења поштанске службе с приватним пакетима успостављен је био у Београду 21 јуна 1917 биром за пакете (Anmeldestelle für Pakete).

Виктор Мајетић у свом делу „Spezial-Katalog der Feld- und Etappen-Poststempel von Oesterreich-Ungarn aus dem Weltkrieg 1914 bis 1918“ наводи још и етапну пошту BELGRAD III без означања времена њеног постојања, а која ни где више није била наведена, па ни код Поша ни Дерока — који су писали о тадањим поштама у Србији.

Ове поште биле су у раду до 16 октобра 1918 г., кад су се непријатељи повукли из Београда. То је био крај окупационим поштама у Београду.

По ослобођењу Србије, у октобру 1918 године, отворене су поште под управом Поштанско-телеграфског одељења Врховне команде, које су од 16 априла 1919 г. прешле под управу Министарства пошта и телеграфа новостворене Државе Срба, Хрвата и Словенаца.

Инж. Ал. Ј. Петровић

ПОСЕТИТЕ ТРЕЋУ ФИЛАТЕЛИСТИЧКУ ИЗЛОЖБУ У НОВОЈ
ПОШТИ У ВАСИНОЈ УЛИЦИ ОД 6 ДО 14 ЈУНА

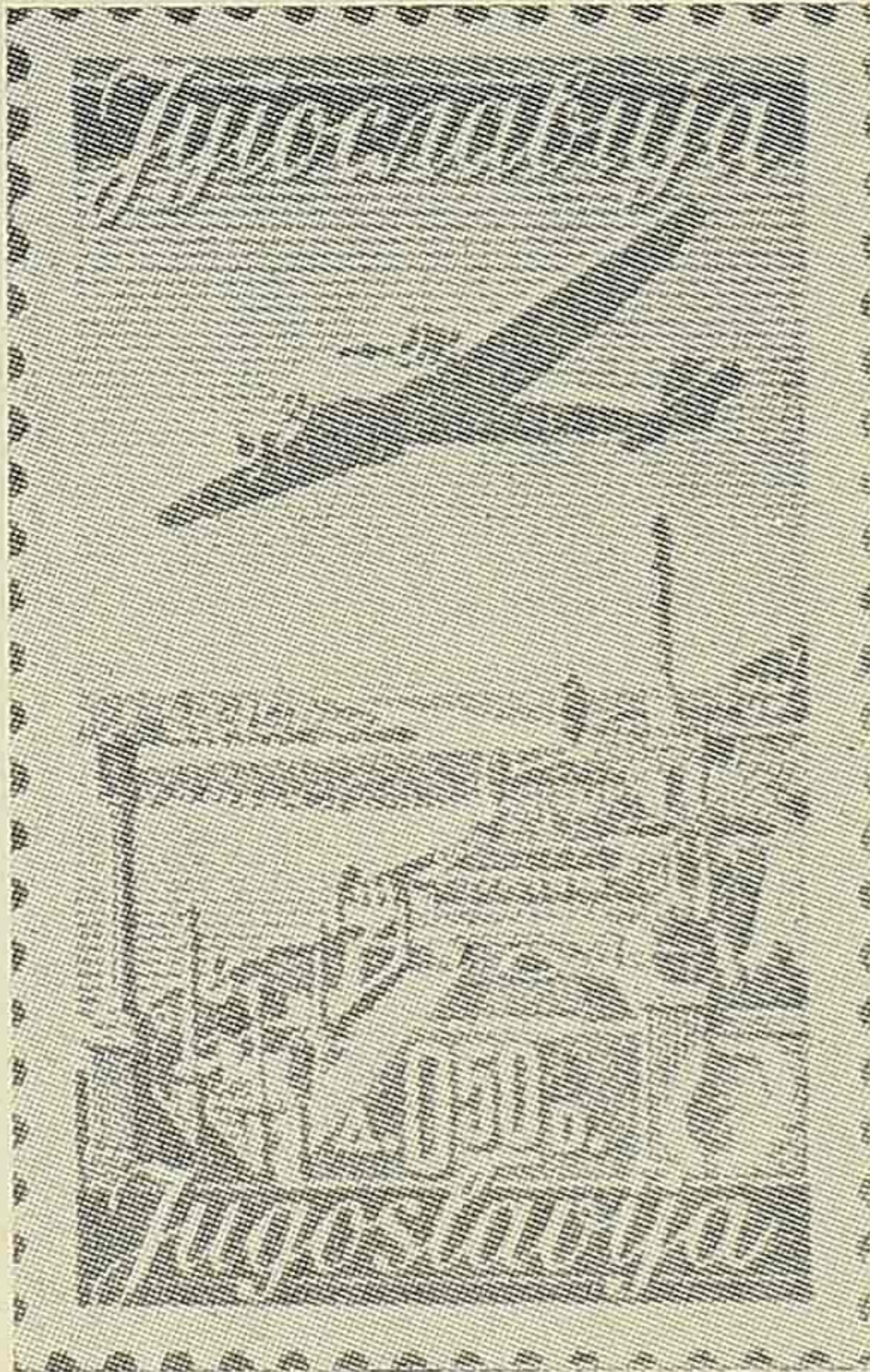
БЕОГРАД

ВИЗИЈА ЈЕДНОГ ФИЛАТЕЛИСТЕ

Дивна гравура старог Београда репродукована на нашој марки од 15 динара, издатој поводом Прве југословенске филателистичке изложбе у Београду 1952 године („Југофилателија” бр. 237) преноси нас у мислима на далеку и бурну прошлост нашег главног града.

Стварање његових темеља почело је још у доба великог Панонског мора, које је прекривало и целу данашњу Шумадију, али је у себи већ формирало веће и мање наносе од разних морских талоба, па је један такав нанос и мали ћувик, који претставља онај изданак на ушћу Саве у Дунав, на коме је данас наш најлепши парк — Калемегдан.

Цео овај предео у доба прачовека прекривале су густе шуме, кроз које је себи крчио путеве Неандерталац из Винче, чија су се насеља простирала у околини нашег Београда, а чије богате остатке може свако да посматра у Народној музеју у Београду. Од тада, па даље кроз

целу историју човека ушће Саве у Дунав и околни ћувици били су предмет вечне борбе, јер је, нарочито у оно време, ова тачка претстављала капију за пролаз са Запада на Исток и била првокласна стратемиска окосница за навале и за одбрану. Од Скита и Келта, који оставише у наследство поред рушевина и бројне своје називе за реке и планине (на пример Тамиш код Панчева који носи исто име као Thames код Лондона), па преко Илира и Римљана, ове пределе заузимали су и отимали разни освајачи, док их не населише наша словенска племена. Нажалост, мирна и културна изградња словенских племена, коју тако сјајно карактеришу дела Немањића и других српских владара, ускоро је прекинута и брутално разорена најездом Османлија, чија је владавина трајала преко пет векова. Али, ако су и разорили материјалну културу наших народа, освајачи са Оријента нису могли да униште духовне вредности; напротив, заострили су духовне снаге српства и словенства и битно допринели стварању нашег најлепшег народног епоса. Богате збирке књижевних дела и средњовековног сликарства, јединствене лепоте и својеврсности у свету могу се видети и по нашим старим манастирима и у галеријама слика и фресака, као и у Народној библиотеци у Београду.

Ослобођен од турског јарма, Београд је почео нагло да се развија и још средином прошлог столећа прелази оквире прастарих зидина, које су га држале сапетог испод калемегданске тврђаве на малој падини на самом ставу река. Међутим, тек после великих ратова, после уједињења свих Јужних Словена у једну државу 1918 године, а нарочито после стварања данашње социјалистичке заједнице, коју предводи Београд као њен главни град, изградња Београда толико је напредовала, да он данас може да се уброји у најлепше и најзнаменитије градове у свету.

Београд са својим архитектонским споменицима, са прекрасном панорамом, са величанственом Авалом и чувеним Мештровићевим спомеником Незнаном Јунаку, са својим лепим излетиштима и зеленим парковима и са великим бројем лепих трговина, хотела, ресторана, нових зграда и других објеката за разо-

Посећујте поштански музеј

Мајке Јевросиме 13 — отворен је недељом, средом, четврком и суботом од 9—13 ч.; уторком и петком од 15—19 ч.; понедељком затворен. Групе пријављивати на телефон бр. 24-227.

ноду, привлачи не само велики број домаћих посетилаца, већ и масу страних туриста.

Богат друштвени и културни живот Београда пружа сваком грађанину не

нарочито у доба одржавања сајмова и изложби, међу којима овој сврси даје свој скроман допринос и велика III републичка изложба марака Савеза филателиста Србије, коју већ и ради Бео-

само разоноду и угодан боравак, већ и могућности за културно уздизање и властито васпитање, за упознавање свих наших прегнућа и наших достигнућа, а

града треба да види и посети сваки наш грађанин, а посебно сваки наш филателиста.

Др. Славко Енсмингер

Послератне изложбе и смотре у Београду

Од 11 до 13 марта 1951 приређена је прва послератна смотра у Београду у просторијама Подружнице „Врачар“ у улици Ивана Милутиновића. У двадесетак укусно опремљених витрина приређивачима је успело да прикажу углавном све што филателисте може занимати — писао је „Филателиста“ тада о тој првој смотри у Београду после ослобођења.

За првомајске празнике вредан колектив „Врачара“ организује у истим просторијама другу смотру са тридесет витрина са новим материјалом.

На првој смотри били су излагачи: Б. Новаковић, М. Аранђеловић и Б. Пашковић, а на другој придружују им се и Д. Јанићијевић и М. Пајевић. Без икаква искуства, млађи филателисти, који једва да су видели по једну изложбу или смотру у Сарајеву или Загребу, успели су да покрену и даду елана београдским филателистима. Ове две мале смотре посетило је неколико стотина гледалаца. То је заиста био успех!

И Савез филателиста Србије радио је пуном паром. Од 25 до 30 маја 1951, као припрема филателиста Србије за ЗЕФИЗ, одржана је у просторијама Инвалидског дома, данашњег биоскопа „Партизан“, на Тргу Братства и Јединства Прва републичка изложба марака СФС у Београду на 130 витрина. На изложби је била отворена испостава поште, на којој је употребљаван пригодан жиг.

На дан рођења Маршала Тита, 25 маја 1951, отворио је изложбу лепим говором претседник СФС Инж. Ж. Ђорђевић. Та изложба је била плод вишемесечних напора свих филателистичких организација у Београду, па и филателиста из целе Србије. — Као данас сећам се ноћи 24 маја 1951. Сви познатији филателисти Београда, и стари и млади, засукали су рукаве. Какав је то био елан! За једну ноћ била је монтирана једна лепа изложба, која ће нас увек сећати да смо тога 25 маја па наовамо стали на филателистичке ноге и коначно премостили бездан, који је створио окупатор у Београду, уништавајући све, па и филателистички живот. На тој изложби учествују: Инж. М. Вернер, С. Манжелеј, М. Јањић, С. Остојић, Д. Марковић, М. Илић, Р. Петровић, Б. Новаковић, М. Аранђеловић, одликовани сви I наградом; Подружница „Ловренц Кошир“, Д. Раденковић, Т. Деља, Цв. Јовановић, Д. Раичевић, Цв. Стефановић, Ј. Јовановић, Р. Мајсторовић, Д. Богдановић и Љ. Милетић, сви одликовани II наградом; П. Пећинар и Н. Н. одликовани III наградом.

У оквиру прославе десетогодишњице Народне револуције и Дана ослобођења Београда, у времену од 20 до 22 октобра Подружница „Сава“ организовала је смотру марака у Основној школи у данашњој улици Моше Пијаде. Излагало је 16 излагача у 58 витрина, од којих псмињемо: Ч. Бранковића, Р. Масторо-

вића, Ц. Стефановића, Т. Дељу, Б. Мазаловића, М. Стефановића, М. Александрића, Н. Бировљева, Ј. Јојкића, М. Фотиновића и Н. Павловића, а ван оцене били су М. Богојевић и В. Исајловић.

Од 22 до 25 децембра 1951 била је приређена у част десетогодишњице Југословенске народне армије изложба у Земуну. Земунци су тада приредили изложбу, која је ушла у филателистичке анале Београда као једна од најбољих. Изложба је била добро посећена, па смо запазили и више страних дипломата на њој. Земунска изложба дошла је као финале најјаче филателистичке године — сјајне 1951 године. — На тој изложби у 121 витрини видели смо низ излагача: из Н. Сада Вернер; из Земуна: Јанзек-овић, Тодоровић, Малеш, Крај, Иланчић, Игњатић и Штамбук; из Загреба Ившић; из Београда Раденковић, Аранђеловић, Илић, Новаковић и Стефановић. — На изложби је била отворена пошта, на којој је употребљаван пригодни жиг и продавана пригодна коверта.

Од 14 до 21 септембра 1952 одржана је у Београду велика савезна изложба ЈУФИЗ I. О тој грандиозној смотри филателистичке снаге Југославије тешко је писати у пар редова. То је свакако највећа изложба, коју је послератни Београд видео. Она је својом грандиозношћу апсорбовала све снаге филателистичког Београда и Југославије. Било је 143 излагача са 203 изложка у 322 витрине. Њеним излагачима и њеним организаторима, који су са заиста скромним средствима остварили овај велики подухват, треба увек одати достојно признање, а било им је одато признање на изложби додељеним наградама: 14 златних, 11 позлаћених, 47 сребрних и 64 бронзане медаље и 67 похвалница. Овом изложбом у Београду почела је серија великих ЈУФИЗ изложби, чија се слава проноси кроз цео филателистички свет. Том приликом издата је специјална марка са сликом Београда из XVI века, специјална коверта и дописна карта. На изложби је радила пошта, на којој је био употребљаван пригодни жиг.

На дан 24 маја 1953 Подружница „Евжен Дероко“ приредила је смотру марка намењену пионирима.

У улици Саве Ковачевића бр. 23, у просторијама предузећа „Јадран“ била је приређена 24 и 25 маја 1953 трећа смотра марка Подружнице „Врачар“. Са 27 витрина и с излагачима Ивановићем, Новаковићем и Јанићијевићем, овом смотрам је закључена серија пропагандних смотра ове подружнице.

Од 5 до 7 јула 1953 одржана је смотра Подружнице „Л. Кошир“ у оквиру прославе Дана народног устанка у Србији.

У част 150 годишњице Првог српског устанка Савез филателиста Србије приредио је од 3 до 10 октобра 1954 у улици Маршала Тита бр. 45 Другу републичку изложбу СФС. По обиму то је била скромна изложба, али високо квалитетна. Њени излагачи били су: Д. Раичевић, Д. Јанићијевић, А. Петровић, М. Вернер, Ж. Делкоањ, Ј. Величковић, М. Илић, И. Фоскио, С. Остојић, М. Лучић, Б. Мазаловић, Б. Новаковић, Ц. Јоановић, Р. Леовац, И. Јелинић, Ц. Стефановић, Ж. Ђорђевић и часопис „Филателиста“. — Да тој изложби било је 34 изложка, на које су додељене награде: 7 златних, 10 позлаћених, 6 сребрних и 9 бронзаних. — На изложби је отворена пошта, на којој је био употребљаван пригодни жиг. Биле су издате и пригодне коверте.

У оквиру Недеље музеја од 15 до 21 маја 1955 године приређена је мала пропагандна смотра марка у 4 витрине у аули поште Београд 1. Изложка је дао ПТТ музеј.

Од 11 до 18 маја 1957 у сали Југословенског Црвеног крста, у Симиној улици бр. 19 приређена је смотра марка Црвеног крста у 13 витрина. Излагач је био Миодраг Миленковић из Београда. Лепа акција појединца у доба пуног заштити!

Од 15 марта до 1 априла 1958 одржана је у Дому совјетске културе смотра марка СССР-а издатих 1955—1957 године, коју је организовао домаћин.

У оквиру оснивања Пионирског филателистичког клуба „Иво Лола Рибар“ приређена је у Кнез Михајловој улици бр. 9/I четрнаестодневна смотра марка. Смотра је била отворена 11 марта 1958 године. Излагачи су били: М. Гавриловић, Д. и Н. Јанићијевић и Др. Б. Новаковић.

Изложбе:

а) Савезна	1
б) Републичке	2
в) Друштвена	1

Смотре:

а) Друштвене	6
б) Појединаца	2
в) Других установа	1
г) Страних претставништава	1

Свега: 14

Др. Б. Новаковић

**ПОСЕТИТЕ ТРЕЋУ ФИЛАТЕЛИСТИЧКУ ИЗЛОЖБУ
ОД 6 ДО 14 ЈУНА**

Популарисање филателије кроз листове предузећа

Нема скоро ниједног нашег већег привредног предузећа у коме није запослен неко од наших другова филателиста. У већини ових привредних организација излазе разни месечни листови, које издају колективи и синдикалне подружнице. Ови листови пишу о раду и животу колектива и места, у коме се предузеће налази, а чланке за листове пишу сами чланови колектива.

Поред чланака на тему из предузећа, у овим листовима постоје рубрике за објављивање културног и забавног живота у колективу и у насељима где се колектив налази. Објављују се спортоке вести, шах, рад културно уметничких друштава предузећа, пропрами престава месних позоришта и биоскопа итд.

Исто тако, и наши филателисти — чланови колектива могу, у овим листовима, да имају своје сталне рубрике за филателију. Тако би, поред постојећих дневних листова и часописа у земљи, и ова форма популарисања филателије

код чланова свога колектива, заинтересовала за филателију већи број радника и радничке омладине. У нашим колективима већина наших радника и службеника не знају ништа о филателији, нити о постојању филателистичких организација, а о начину сакупљања да се и не говори.

У овим чланцима треба да се третира следећа тематика: рад постојећих филателистичких организација, филателистички листови, часописи, каталози итд., пуштање нових емисија марака у промет и разна друга тематика, према условима и способности члана који пише чланаке.

Кроз ову форму пропагирања филателије у листовима колектива наше филателистичке организације постајале би масовније и обавештеност наших радника и службеника потпунија, што би свакако користило нашим филателистичким организацијама.

Војо Вуковић, Лукавац

Први конгрес о филателији и изложба у Барселони

Шпанци су врло поносни на то, што су они организовали ПРВИ КОНГРЕС О ФИЛАТЕЛИЈИ. То је неколико пута истицано и понављано током рада Конгреса. Свакако да примат идеје одржавања Конгреса о филателији припада њима и то се мора поздравити. У историји развитка филателије остаће за увек забележено да је Први конгрес о филателији организован и одржан у Барселони.

О раду Конгреса могло би се веома опширно писати, јер је он обухватио материју филателије у најширем захвату. Већ сама чињеница да је поднето преко стотину реферата о разним проблемима из области филателије сведочи довољно јасно о обиму рада Конгреса. Међутим, ради боље илустрације захвата, поменућемо само неке од тема, које су обрађиване, односно о којима је дискутовано поводом поднетих реферата: О збиркама марака; Манија за непоништеним поштанским маркама; Боје и поштанске марке; О мотивима сабирања марака; Мере против комерцијализовања које спроводе неке земље са својим маркама; Будућност филателије; Рад на увођењу омладине у филателију; Филателија у

средњешколској настави; Фалсификати и вештачења; Заштита поштанске марке; Улога поштанске марке; Филателија као друштвена услуга; О светској филателији итд. итд. Овде су само надокхват побројани наслови неких тема, случајно изабрани и без неких посебних критерија. Свакако да ће бити корисно и потребно да се касније поново вратимо на неке од најважнијих тема, које су постављене и расправљане.

Рад Конгреса развијао се у комисијама образованим по материји на следећи начин:

- А. Комисија за Општу филателију;
- Б. Комисија за Технику колекционарства;
- В. Комисија за производњу и емисије марака.

Свака комисија радила је свакодневно, пре и по подне, уз учешће приличног броја дискутаната. Наравно, да је највише реферата било од домаћих, шпанских аутора, који су показали велико интересовање и добру ерудицију у познавању проблема филателије. Међутим, не би се могло рећи да су друге земље

подбациле, јер је приличан број реферата дошао из Француске, Немачке, Швајцарске, а био је бар по један реферат и из Чилеа, Португалије, Колумбије, Туниса, па и из Југославије.

Укупан резултат рада Конгреса треба позитивно оценити, ма колико да у свим почетничким радовима неминовно бива извесних слабости, лутања и тражења. Простор не дозвољава да се овде задржимо дуже на рефератима, који су поднети Конгресу, али се надамо да ће нам се касније указати прилика да о најважнијим рефератима изнесемо макар најкраће прегледе.

У оквиру Конгреса одржан је 31 марта састанак званичних делегата присутних Конгресу у име својих националних савеза. Састанак је организовала ФИП-а за своје чланице. На томе састанку претседник Бертело изнео је рад ФИП-е између скупштине у Хамбургу и овог састанка. Нарочито је указао на неке недостатке запажене у избору експоната, који се шаљу на међународне изложбе. Потсетио је да према правилима ФИП-е на међународне изложбе могу ићи само они експонати, који су на домаћим изложбама пре тога добили најмање сребрну медаљу. Судећи по оном што се на изложби види, тога су се слабо придржавали комесари, именовани за избор изложака за сваку земљу, о чему сведочи и ова изложба у Барселони, на којој има доста изложака, којима није место на међународним изложбама. Изnoseћи ово, претседник Бертело је упозорио националне савезе да о избору изложака поведу више рачуна, јер је то у њиховом интересу, а у будуће биће стављено на терет националних савеза, ако се настави досадашња пракса.

У даљем излагању апеловало се на националне савезе да повећају своје котизације, које уплаћују ФИП-и, јер се трошкови сваке године умножавају, а средства остају врло скромна. То осетно

утиче на рад ФИП-е, нарочито њених комисија.

На крају је претседник Бертело позвао националне савезе да своје предлоге, сугестије и мишљења по разним питањима доставе што пре секретаријату, како би били изнети на Конгресу у Варшави септембра 1960.

О изложби, која је била смештена у огромним салама међународног сајмишта у Барселони, тешко је у једном кратком осврту дати макар и приближно успео приказ. Међутим, био би свакако велики пропуст не истаћи превласт класике, где вреди поменути нарочито збирке старе Шпаније, старе Бразилије и других земаља. Ништа мање запажене нису ни новије ствари, као што је збирка марака издатих у част Уједињених Нација, затим прославе Светског поштанског савеза и друге тематске збирке. Оно што пада нарочито у очи то је да се свуда, поред чистих (неупотребљених) марака, све више појављују упоредо и поништене марке, било на ковертама првог дана, било на писмима која су стварно служила саобраћају. Као да се осећа поново да филателија треба најпре да обухвати поштанске вредности, које су у правом смислу служиле својој сврси тј. поштанском саобраћају. Изложба у Барселони садржала је далеко више поништених марака него нових. То је њено главно обележје. Истина, преовлађивала је класика, богато заступљена и разноврсна. Овде треба да поменемо да је збирка марака старе Србије (М. Вернера) била достојан партнер осталим изложцима, који су на изложби били посебно запажени.

Можда није ни потребно напоменути да је пријем делегата био врло срдачан; да је организација била на доброј висини и да су утисци са Конгреса и Изложбе веома повољни. Треба рећи да је учешће Југославије било запажено и да је оставило најбољи утисак.

М.К. Ивановић

Каталог марака југословенских земаља 1960

Добили смо и шесто издање овог нашег јединог каталога. Одмах да кажемо да је оно знатно боље него претходно. Од марака, које смо учинили претходном издању, многе су исправљене и сад можемо да будемо задовољнији.

Овим издањем каталога обухваћене су све емисије до септембра 1959 године,

на 396 страна, са многим, може се рећи, комплетним сликама свих марака, са чистом штампом, са различитим типовима употребљених слова, чиме су поједине врсте текста нарочито истакнуте и што чини текст прегледнијим.

Али, иако смо с овим издањем каталога задовољни, ипак има још ствари које у њему треба исправити. Овај наш

једини југословенски каталог не треба сматрати као издање само „Југофилателије“, већ треба да буде дело свих нас и сваки од нас треба да допринесе, према својим могућностима, даљем његовом усавршавању. Не треба се зауставити само на куповини каталога, већ га треба добро проучити и сваку примедбу достављати уредништву каталога, која ће их, према оцени и према могућностима употребити за ново издање. Ево и ми ћемо и овом приликом ставити неколико својих примедба:

Није усвојен наш обнављани предлог о замени слика — отисака претфилателистичких жигова Србије (на стр. 21). Усвојене су неке примедбе у вези с тим, па мислимо да је требало и ове слике заменити, што не би био ни велики издатак, нити померање слога у каталогу, већ још само саображење бројева слика у табели бројевима на новој слици отисака.

У табели тих жигова има неколико почетака њихове употребе, које би требало заменити према накнадно прикупљеним подацима: Баточина од 1842,

Брусница од 1841, Зајечар од 1841, Коларе од 1842, Лозница од 1841, Палеж од 1841.

Код Црне Горе, на стр. 76, наведена је под 1906 годином само вредност од 10 х., док В. Флек у „Приручнику X“ наводи и вредност од 5 х., те би требало и ову вредност увести под бр. 19, а редне бројеве од броја 19 до краја повећати за 1.

Код Босне и Херцеговине требало би онај клише на страни 80 (од употребљене марке) заменити клишеом нежитосане марке, јер се на овој слици нимало не виде карактеристике тога издања марак (I плоче).

Мисљења смо да није требало увести на страни 78 под „Аустриском окупацијом Црне Горе“ оне две марке са хоризонталним претиском под бр. 3 и 4, јер оне нису биле у промету, — као што и у самом каталогу стоји у напомени.

Ових неколико примедба не могу утицати никако на оцену каталога. Каталог је такав, да га треба сваки наш филателиста да има и да се њиме користи.

Пошта одреда ЈНА — UNEF у Египту

У „Филателисти“ бр. 3—4 за 1959 годину објављен је чланак под овим насловом. Као допуну настављамо:

6) Средином 1959 године измењен је дотадашњи жиг. Нови жиг је прстенаст, са мостићем за датум у средини и са текстом у прстену „POŠTA ODREDA JNA — EGIPAT“, док је реч „UNEF“ одвојена са два крстића.

Нов је и једноредни жиг „POŠTARINA PLAĆENA PAUŠALNO“.

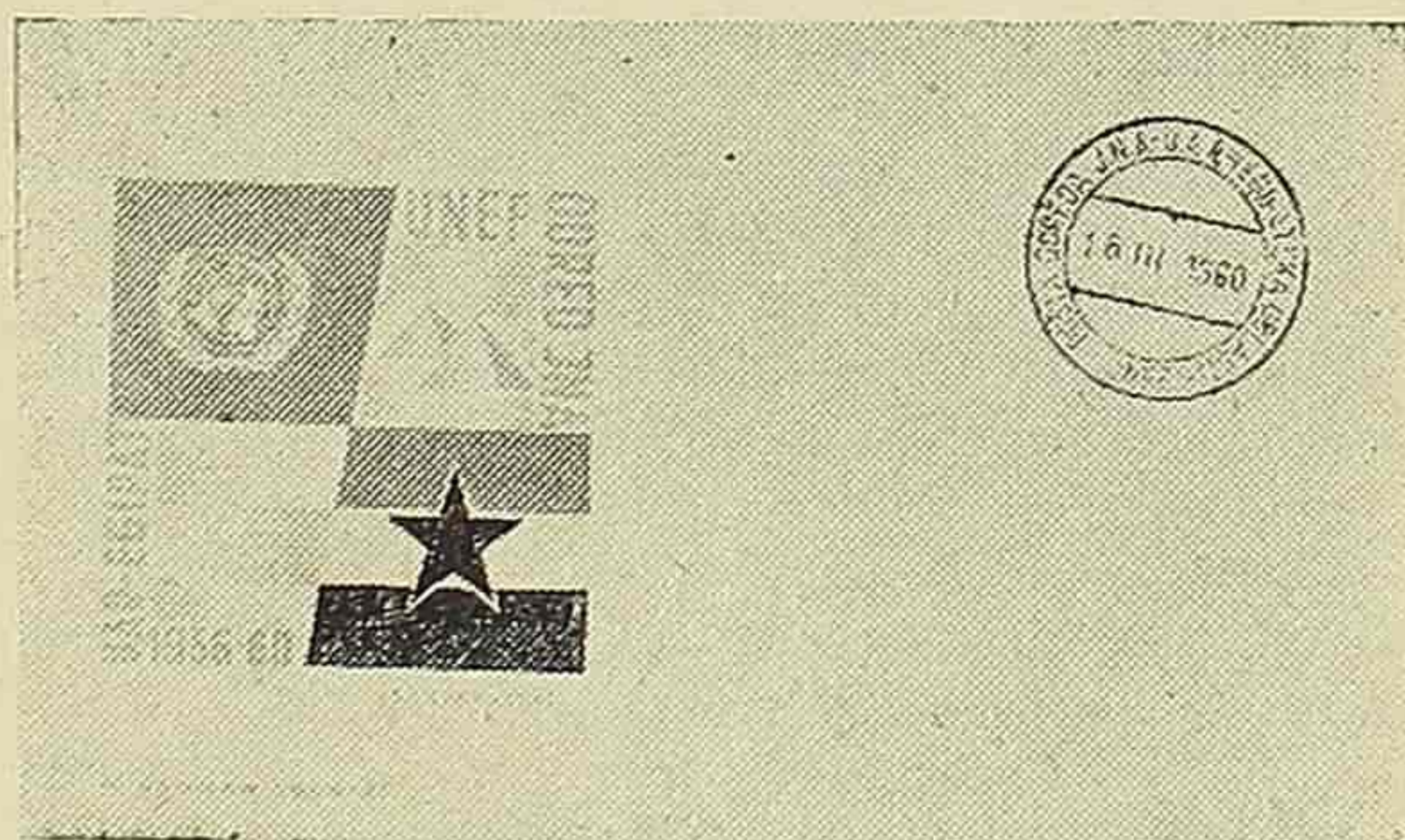
Исти жигови су у употреби и првих дана 1960 године.

7) Нови жиг већег формата опет је прстенаст, са мостићем за датум у средини и са текстом у прстену „POŠTA ODREDA J.N.A. — U.A.R. — (EGIPATSKA OBLAST) — UNEF“. — Овај жиг је за употребу за 1960 годину.

Др. Б. Новаковић

Друг Иван Шојат објавио је у „Борби“ од 5. IV. 1960 да је издата четврта спомен коверта Одред ЈНА у саставу снага Уједињених нација, која је намењена за дописивање нашим војницима. Цртеж на левој страни коверте, који је израдио Борис Станојчић, акад. сликар из Београда, приказује нашу заставу и заставу УН са симболиком краја у коме се налазе наши војници и са текстом:

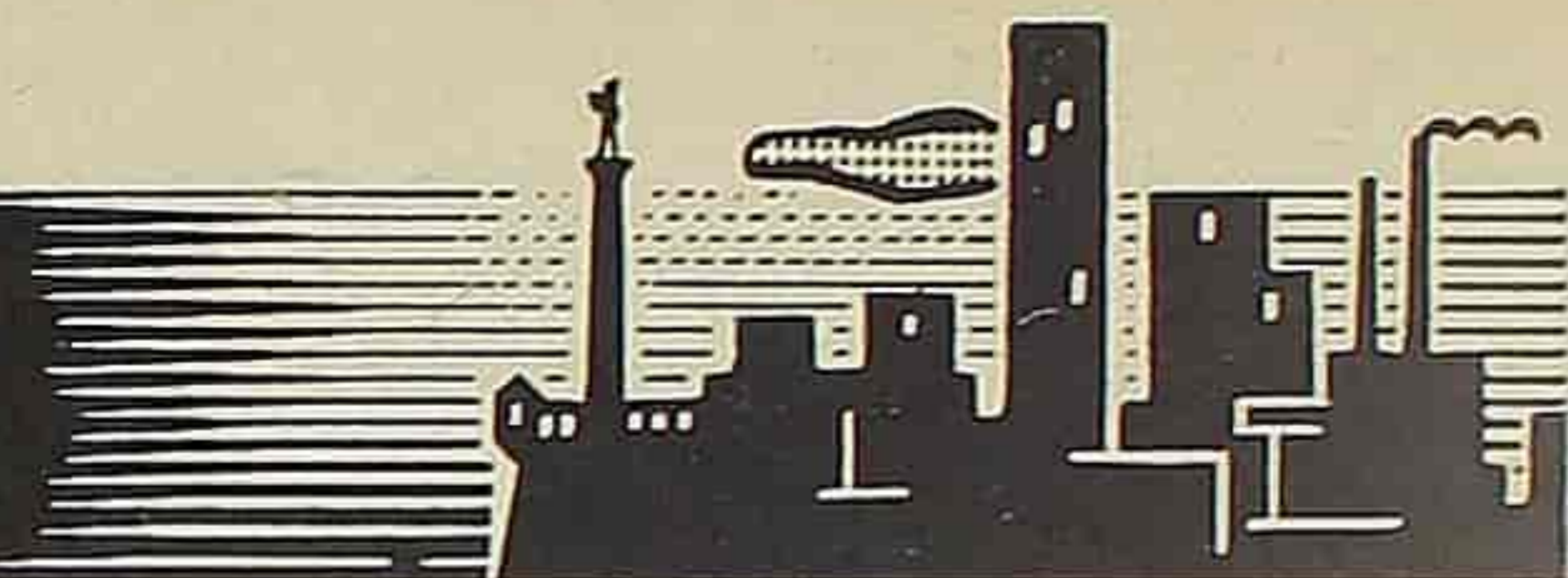
у доњем левом углу „UAR — EGIPAT / 1956 — 1960, а у горњем десном углу „UNEF / ODRED JNA“.

Дати су подаци и о трима раније издатим картама. Прва, са сликом војника Одред ЈНА и с натписом 1956 — 1957 (издата 1 маја 1957). Друга, са значком Одред ЈНА и с натписом 1956 — 1958 (издата 1. II. 1958). Трећа, с голубом мира и с натписом 1956 — 1959 (издата 1. II. 1959).

Жигови војне поште Одред ЈНА за прву и другу карту били су без датума. Жиг са датумом уведен је тек на трећој коверти.

Наше марке

МАРКЕ ЦРВЕНОГ КРСТА ЗА 1960 ГОД.

Као сваке, биће и ове године, за време Недеље Црвеног крста, од 8 до 14 маја пуштене у продају доплатне франко и порто марке, чија је цена по 2 динара.

Слика на обема маркама је иста, а за мотив је узета скица из вајарског дела „Обнова“ (жене с каменом) од Лојзе Долинара, академ. вајара из Београда. За марку је скицу обрадио Боривоје Лазаревић, акад сликар из Београда.

Боја франко марке је плаво-црна, а порто марке црно-јоргованаста; обе имају ознаку црвеног крстића. Испод крстића је на порто марци реч „порто“ латиницом.

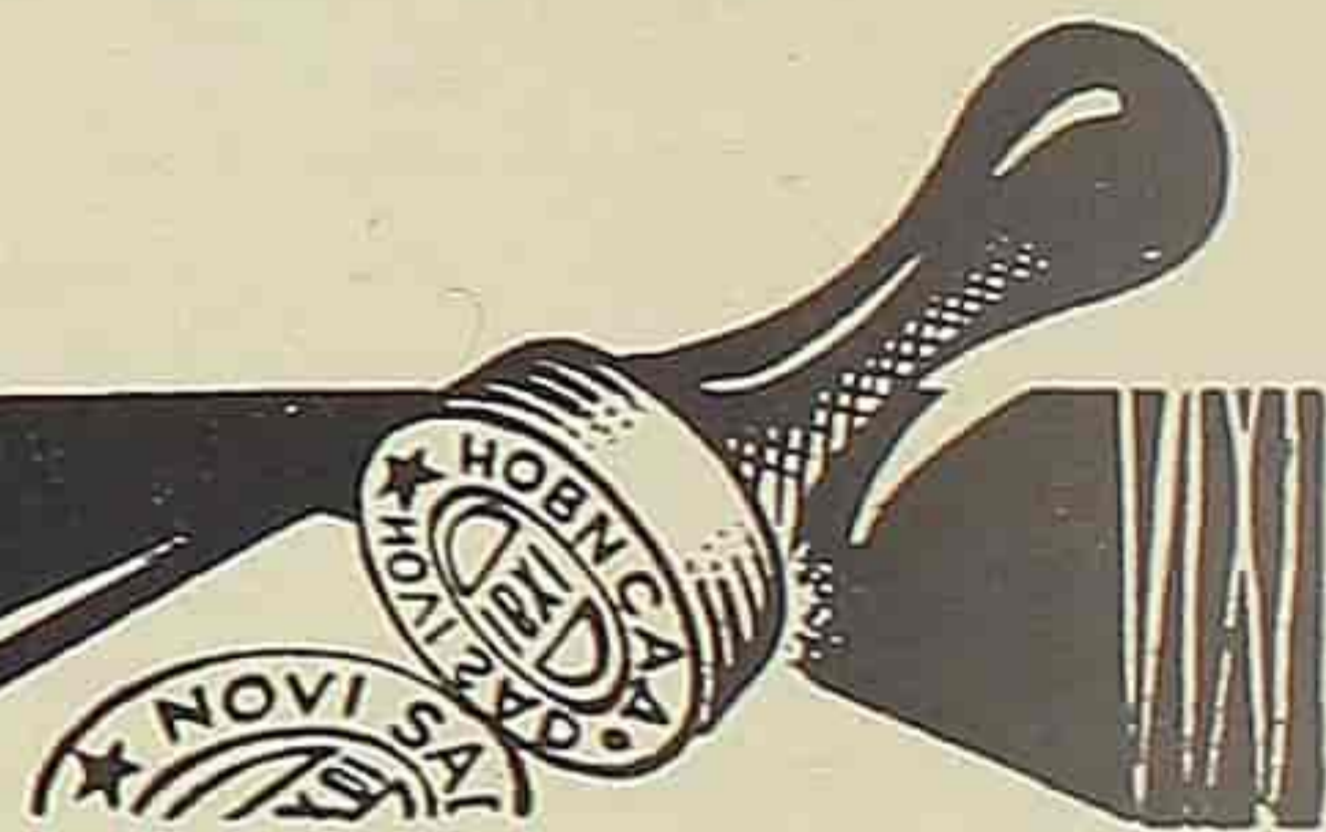
Тираж: франко марке 3.500.000, а порто марака 1.000.000 комада.

Обе марке су штампане у офсету у табацима по 50 комада у Заводу за израду новчаница у Београду.

Ове марке биће у обавезној употреби као доплатне за све врсте поштанских пошиљака за унутрашњи промет од 8 до 14 маја 1960.

Триодни жигови

РАТЕЧЕ ПЛАНИЦА — 24 — 27. III. 1960

За време такмичења у смучарским скоковима на Планици од 24 до 27 марта 1960 био је у употреби на експозитори поште Ратече—Планица пригодан жиг с покретним датумом, с текстом око унутарњег двојног круга „TEDEN SMUČARSKIH POLETOV / RATEČE — PLANICA“; у кружном пољу је скица скакаонице, низ коју лети птица.

ЗАГРЕБ. — 3 — 10. IV. 1960

Поводом II Европског шампионата у стоном тенису, одржаном од 3 до 10 априла 1960 у Загребу, употребљаван је на изложби на Загребачком велесајму пригодан жиг са цртежом, који приказује тениску рекету, на којој је исписано у 4 реда „II. EVROPSKI / ŠAMPIONAT / U STOLNOM / TENISU“; на ручици рекете је име поште, а испод њега, ван ручице, у паралелном реду да-

тум употребе; изнад оквира је име места и време за које је жиг био у употреби.

Употребу овог жига одобрила је Ген. дирекција ПТТ решењем бр. 3787 од 15. III. 1960; у црној боји.

САРАЈЕВО. — 6. IV. 1960

Поводом 15 годишњице ослобођења Сарајева, на молбу Подружнице С. Ф. Б. и Х. из Сарајева, одобрила је Ген. дирекција ПТТ решењем бр. 4081/1 од 19. III. 1960 употребу пригодног поштанског жига на пошти Сарајево 1 на дан 6. IV. 1960.

Слика жига је у облику квадрата са заобљеним угловима, с оквиром са леве стране од лоровове гранчице, а са десне с пригодним текстом „15 GODIŠNJIKA SARAJEVA“; у средини је велико „XV“, а преко њега оквирић с датумом „6. IV. 1960“ и са именом места.

Боја жига црна.

ПОШАЉИТЕ ОДМАХ БРОЈНО СТАЊЕ ЧЛАНОВА!

МАРИБОР. — 20. IV. 1960

Поводом пристећа дилижансе са симболичним преносом лале из Истамбула у Ротердам, у спомен 400 годишњице првог преноса лале из Турске у Холандију, одобрила је Ген. дирекција ПТТ решењем Бр. 4407/1 од 28. III. 1960 употребу пригодног поштанског жига с непокретним датумом на пошти Марибор 1 на дан 20 априла 1960, кога је дана дилижанса пристепела у Марибор.

Облик жига усправни овал са пригодним текстом око унутарњег линиског оквира „400 LETNICA PREVOZA PRVIH TULIPANOV ČEZ NAŠE OZEMLJE / MARIBOR“. У средини је приказан цвет лале и датум, а испод цвета „ISTANBUL — ROTTERDAM“.

ЗАГРЕБ. — 18. IV. 1960

Поводом 400 годишњице преноса дилижансом првих лала из Цариграда у Ротердам преко Загреба одобрена је решењем Ген. дирекције ПТТ Бр. 5638 од 15. IV. 1960 употреба пригодног поштанског жига на пошти Загреб 1.

ЗАГРЕБ. — 24. IV. 1960

Поводом овогодишње „Недеље музеја“ одобрена је решењем Ген. дирекције ПТТ Бр. 4611 од 1. IV. 1960 употреба пригодног пошт. жига на пошти Загреб 1. Цртеж за жиг израдио је Јосип Ладовић, кустос Конзерваторског завода у Загребу.

Облик жига положен правоугаоник с натписом у два реда „TJEDAN MUZEJA / 24 — 30. IV. 1960“. Испод оквира је име места и датум употребе жига. — Боја жига црна.

СЕНТА. — 24. IV. 1960

Решењем Ген. дирекције ПТТ бр. 2376/1 од 15. III. 1960 одобрена је употреба пригодног поштанског жига с непокретним датумом на пошти у Сенти на дан 24 априла 1960 поводом десетогодишњице смрти песника Турзо Лајоша.

Жиг је округлао, без оквира, са пригодним текстом у округу „10 GOD. SMRTI PESNIKA THURZO LAJOSA“. У средини је с десне стране књига, а са леве датум и име места; испод тога у 2 реда „THURZO ENLEKNAP“.

САРАЈЕВО. — 24 — 30. IV. 1960

За време „Недеље музеја и заштите споменика“ у Сарајеву је употребљаван пригодни поштански жиг с покретним датумом, по тражењу Музејског друштва Б. и Х. у Сарајеву, а по одобрењу Ген. дирекције ПТТ Бр. 4713/1 од 4. IV. 1960.

Облик жига округлао са пригодним текстом око унутарњег круга, подељеног мостићем за датум на два дела. Око горњег дела круга је текст „UPOZNAJ SVOJ KRAJ“, а око доњег ловорове гранчице са петокраком звездицом у средини. У горњем делу кружне површине је цртеж старе тврђаве, а у доњем име места. Испод овог округлог дела жига у два реда је текст „NEDELJA MUZEJA I / ZAŠTITE SPOMENIKA“. Боја жига црна.

НОВИ САД. — 29. IV. — 8. V. 1960

Приликом одржавања Међународног пољопривредног сајма у Н. Саду од 29 априла до 8 маја организована је у опсегу сајма изложба марака са одговарајућим темама. За све време одржавања сајма био је у употреби пригодни жиг на испостави на сајмишту по одобрењу Ген. дирекције ПТТ Бр. 5684 од 20. IV. 1960.

Жиг је округлао, без оквира, с натписом у кругу „I SMOTRA MARAKA MEĐUNARODNOG POLJOPRIVREDNOG SAJMA“. У средини је амблем сајма; изнад њега име места, са стране датум.

Жиг је с покретним датумом. Употребљавана црна боја.

ВОЈНИЋ. — 1. V. 1960

Савез извидника Хрватске организује велику акцију поводом прославе значајних догађаја из НОБ на Петровој Гори, на дан 1 маја 1960. За ову прилику Ген. дирекција ПТТ одобрила је решењем Бр. 4800 од 1. IV. 1960 употребу пригодног жига у испостави поште Војнић на Петровој Гори.

Жиг је троуглаоног облика и претставља извиђачки шатор; испод основе троугла је име места и датум употребе жига; а паралелно с другим двема странама „PETROVA GORA 1960“. — Боја жига црна.

МАРИБОР. — 1 — 5. V. 1960

Решењем Ген. дирекције ПТТ Бр. 4408/1 од 28. III. 1960 одобрена је употреба пригодног пошт. жига с покретним датумом на пошти Марибор 1 поводом одласка прве југословенске алпинистичке експедиције на Хималаје, од 1 — 5. V. 1960, у данима кад се очекује да ће се експедиција пети на један од врхова Хималаја.

Жиг је облика положеног сверног правоугаоника, са сликом планина у средњем пољу, са пригодним текстом у прстенастој оквирној површини „PRVA JUGOSLOVENSKA EKSPEDICIJA NA HIMALAJE / MARIBOR“. Датум у средњем пољу изнад цртежа.

За спортске приредбе и такмичења, која ће се одржати 8 маја о. г. у Љубљани, а у спомен на партизански поход покрај жице окупиране Љубљане, одобрила је Ген. дирекција ПТТ за тај дан употребу пригодног поштанског жига решењем Бр. 4779/ од 2. IV. 1960.

Жиг је облика шестоугла, без спољног оквира; са пригодним текстом око унутарњег оквира „PARTIZANSKI POHOD OB ŽICI OKUPIRANE LJUBLJANE”. У средини је пригодан цртеж опходника, а испод њега је име места и датум.

ЗАГРЕБ. — 8. V. 1960

Академски филателистички клуб у Загребу приређује изложбу марака од 8 до 15 маја о. г., за коју је Ген. дирекција ПТТ одобрила употребу пригодног поштанског жига и то само првог дана, решењем Бр. 5363/1 од 20. IV. 1960.

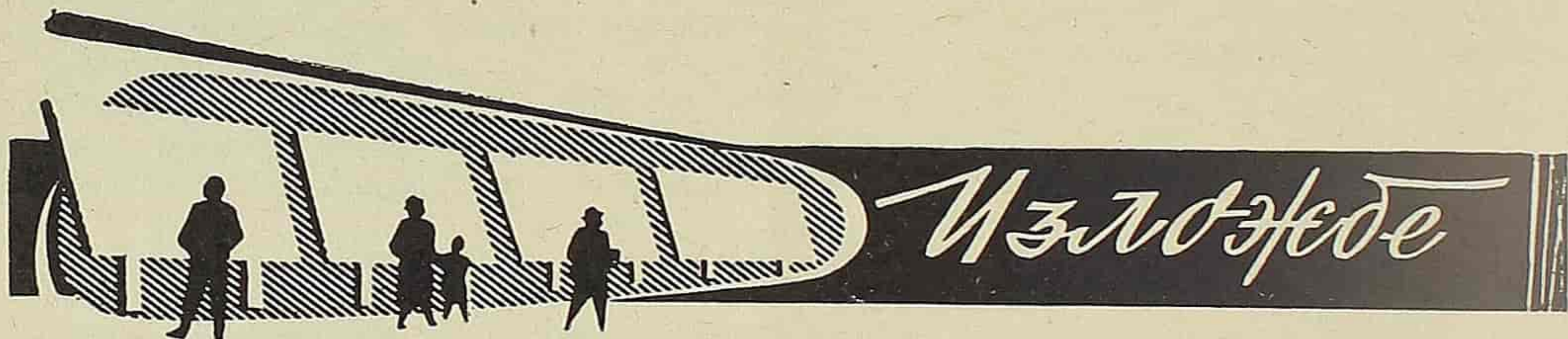
Жиг је округлао, без оквира, у горњем делу с крупним словима „AFK”, а около у кругу „PRVA FILATELISTIČKA IZLOŽBA”; у средини у два реда име места и испод њега датум.

ЗАГРЕБ. — 11. V. 1960

Решењем Ген. дирекције ПТТ Бр. 4036/1 од 28. III. 1960 одобрена је употреба пригодног поштанског жига с непокретним датумом на пошти Загреб 1 на дан 11 маја о. г., поводом десетогодишњице планинарског друштва „Сљеме”.

МАРИБОР. — 25. V. 1960

Решењем Ген. дирекције ПТТ Бр. 4409/1 од 28. III. 1960 одобрена је употреба пригодног жига с непокретним датумом на пошти Марибор 1 на дан 25. V. 1960, поводом Омладинске филателистичке изложбе у Марибору.

Подружница СФС у Вршцу у оквиру првомајске прославе и поводом 120 годишњице установљења јавног поштанског саобраћаја у Србији приредила је од 1 до 3 маја о. г. смотру марака. Њоме су вршачки филателисти обележили још и прославу 200 годишњице постојања вршачке поште и 80 година сакупљања поштанских марака у Вршцу.

За смотру су израђене плакете и пригодни програм. Велика зграда нове поште Вршац 1 са своје три ауле, предусретљивошћу управника поште и колектива, стављена је филателистима на расположење. Витрине је уступио вршачки музеј. Неуморним радом вршачки филателисти створили су овом смотрам дивну манифестацију филателије.

Смотру је отворио добрим пригодним говором претседник Подружнице Милан Влаисављевић у присуству вршачких филателиста и делегата СФС Др. Б. Новаковића. Посета смотре била је добра. Са свечаног отварања ове велике филателистичке манифестације у Банату упућени су поздравни телеграми: Претседнику Републике Маршалу Титу, претседнику СФЈ-а Др. И. Рибару, генералном директору ПТТ П. Васиљевићу и претседнику СФС-а Инж. Живи Ђорђевићу.

Смотра је запремила три ауле поште Вршац 1. На смотри је учествовало 27 излагача; сем по два из Београда и Н. Сада сви остали су из Вршца. Било је 50 експоната. Учествовали су са својим експонатима: П. Смиљанић, Ј. Борбељ, П. Цветковић, М. Влаисављевић, Ст. Кисински, Тоза Недељковић-Пантић, Ј. Албах, Ј. Фараго, М. Крњачки, Г. Вечански, С. Ерцеговац, М. Марингер и З. Јуреша, сви из Вршца; Др. Н. Грујић и М. Вернер из Н. Сада; Д. Јанићијевић и Др. Б. Новаковић из Београда. Учествовали су и омладинци: Б. Влаисављевић, И. Киселички, М. Мишчевић, Ђ. Ђурчин, Х. Борбељ и О. Кисински, као и пионери: Љ. Смиљанић, В. Маринковић и В. Варнаи.

На смотри су излагани поред марака Југославије и предмети из предфилателије и класике, коверте и дописнице, као и тематске збирке.

Изложени су били и наши часописи „Филателиста”, „Филателија” и „Нова филателија”, а уз то и први албум за поштанске марке на српском језику, израђен у Вршцу 1912 године у штампарији Милана Петка Павловића, па и каталози.

Ова смотра значи много за популаризацију филателије у Вршцу и Банату.

Др. Б. Новаковић

ЈУБИЛАРНА ИЗЛОЖБА ПОВОДОМ СТОГОДОШЊИЦЕ ПРВЕ ПОЉСКЕ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ

Према билтену бр. 7 Сервиса за штампу ове велике међународне изложбе примио се почасног покровитељства претседник Јозеф Циранкијевић.

До 1 фебруара пријавило се 45 земаља (министарства пошта или поштанских управа), између којих се истиче најављени изложак енглеске краљице, који ће се састојати из марака британског царства у 1960 години. Сем тога пријавило се око 900 индивидуалних излагача.

Све је то доказ о великој заинтересованости целокупног филателистичког света за ову, по свој прилици, једну од највеличанственијих филателистичких манифестација у свету. На њој ће се видети најлепше збирке најчувенијих филателиста.

ПРВА МЕЂУНАРОДНА ИЗЛОЖБА МАРАКА САЈАМСКИХ ГРАДОВА

Прва филателистичка изложба сајамских градова, коју организује Лајпцишки филателистички комитет Немачке

културне уније од 8 до 18. IX. 1960 за време Лајпцишког јесењег сајма у старом општинском дому у Лајпцигу.

Ова изложба, према информацијама изложбеног одбора, има за циљ допринос пријатељском споразуму и миру међу народима и да прикаже ниво филателистичког рада у сајамским градовима. На овој изложби биће примани изложци свих врста, подразумевајући ту и литературу, чији списци морају бити становници сајамских градова или која је издата, објављена у једном од тих градова.

Изложени објекти биће оцењивани не само појединачно, него и по градовима. Најбоље оцењени град примаће једну прелазну награду.

ПРВА ФИЛАТ. ИЗЛОЖБА У СЛАВОНСКОМ БРОДУ

Хрв. филателистичко друштво у Сл. Броду приређује у част Дана младости и 25 годишњице својег оснотка своју прву филателистичку изложбу од 25 до 29 маја 1960. У припреми је пригодни поштански жиг, пригодне куверте и дописнице.

ПРИГОДНЕ КОВЕРТЕ

СПОМЕН ОМОТНИЦА ЗА ПРОСЛАВУ 150 ГОДИШЊИЦЕ ПОШТЕ САМОБОР

Прву спомен омотницу у овој години издало је Ф. Д. „Поштар“ поводом прославе 150 годишњице поште Самобор, која је прорадила за време Наполеонове Илирије.

Сликом на омотници приказан је, према цртежу Др. П. Гавранића, историки дворац хрватског композитора Ферде Ливадића, у коме се данас налази Градски музеј у Самобору. Пригодни жиг (цртеж Др. П. Гавранића) садржи елементе печатњака поште Самобор из године 1810.

ПРИГОДНЕ КОВЕРТЕ ГЕНЕРАЛНЕ ДИРЕКЦИЈЕ ПТТ

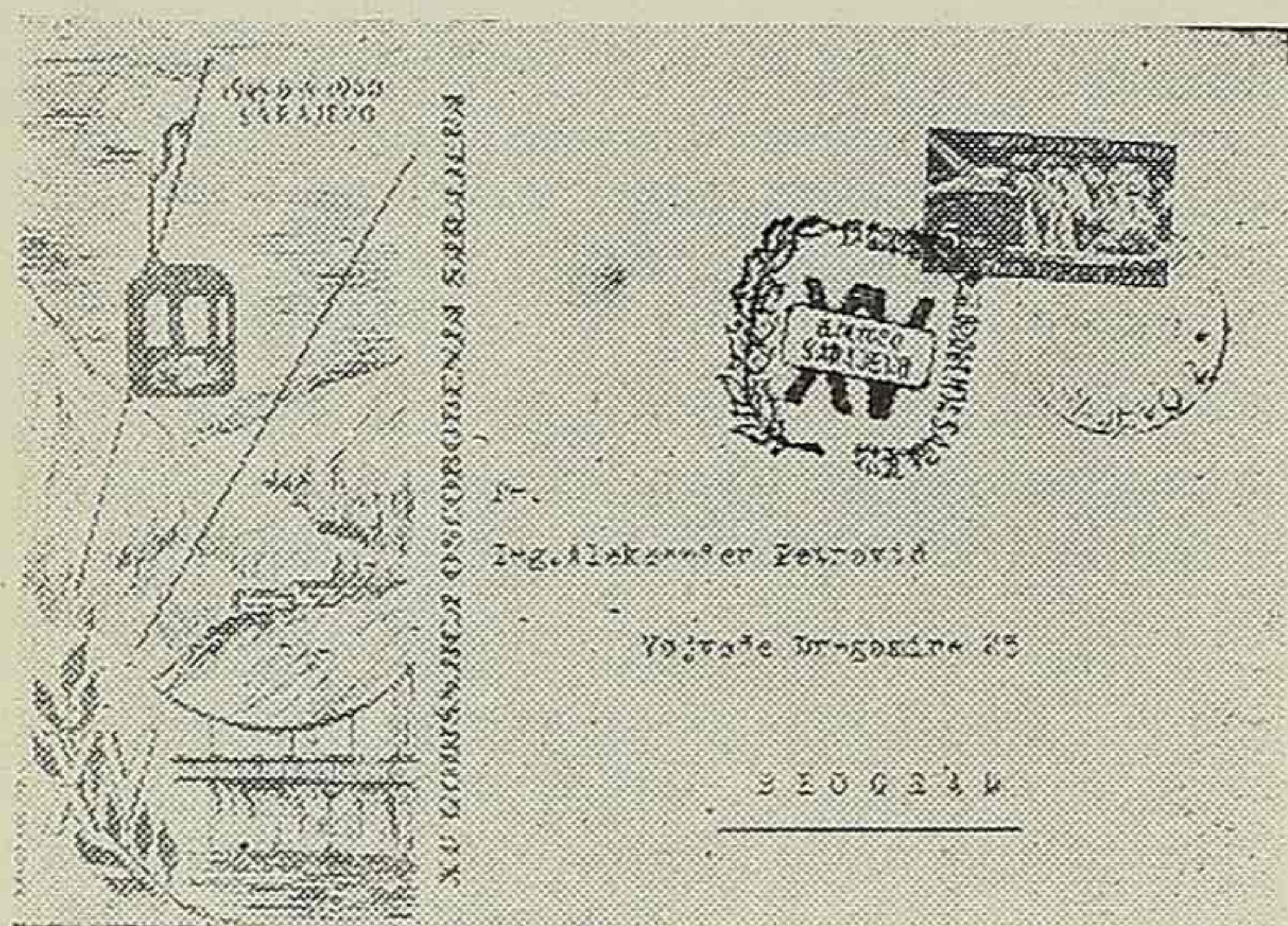
На дан пуштања у течај серије пригодних марака за XVII олимпијске игре у Риму, 25 априла 1960, пуштен је у продају и пар пригодних коверата, издање Ген. дирекције ПТТ, бр. 12а и 12б. Тираж 7.500 пари коверата. Цена једног пара 50 динара.

На дан пуштања у течај серије марака са сликама шумских животиња — „Фауна IV“, 25 маја 1960, биће пуштене у продају и две пригодне коверте, издање Ген. дирекције ПТТ, бр. 13а и 13б. Тираж 10.000 пари. — Цена једног пара 50 динара.

ПРИГОДНЕ — СПОМЕН КОВЕРТЕ ПОДРУЖНИЦЕ У САРАЈЕВУ

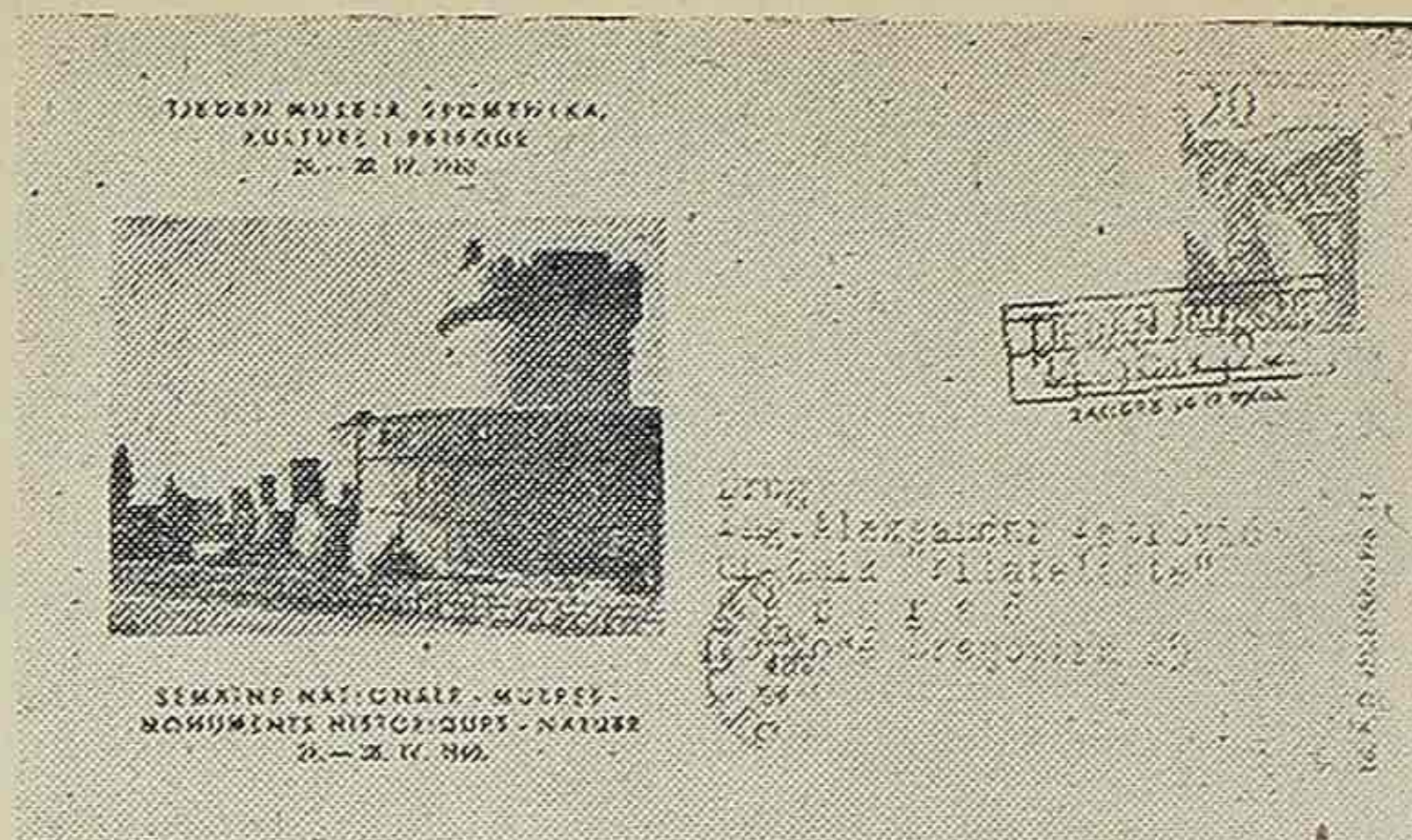
6 априла 1960 Сарајево је прославило 15 годишњицу свог ослобођења. И филателисти Сарајева, учествујући у радости осталих Сарајлија, у заједници са Главним одбором за ову прославу, потрудили су се да овај дан достојно прославе обележавајући га издањем и употребом једног пригодног поштанског жига, као и две пригодне коверте. На јед-

ној од њих је приказана „фотомонтажа споменика палим ослободиоцима Сарајева и жртвама фашистичког окупатора, а на другој техничка достигнућа и туристичке атракције, уметно језеро купатила на Бенбаши и требевићка жичара”. Цртеже за коверте, као и за жиг израдио је Божо Покрајчић из Сарајева.

II ЕВРОПСКИ ШАМПИОНАТ У СТОНОМ ТЕНИСУ

Поводом овог шампионата, одржаног од 3 до 10 априла на Загребачком велесајму, на коме је учествовало 216 такмичара из 21 земље, Ф. Д. „Поштар” издало је пригодну коверту бр. 13 са интересантним цртежом разних момената игре мешовитих парова. Цртеж је Др. Павла Гавранића, акад. сликара из Загреба.

„НЕДЕЉА МУЗЕЈА” У ЗАГРЕБУ

Поводом „Недеље музеја”, одржане од 23 до 30. IV. 1960, Ф. Д. „Поштар”, у споразуму са Музејским друштвом Хрватске, издало је спомен омотницу бр. 14 с репродукцијом уметничке фотографије Младена Грчевића, која приказује средњевековну кулу „Минчета” у Дубровнику.

НЕДЕЉА МУЗЕЈА И ЗАШТИТЕ СПОМЕНИКА У САРАЈЕВУ

Музејско друштво Босне и Херцеговине, уз помоћ Подружнице Савеза филателиста Б. и Х. у Сарајеву издало је спомен коверту са цртежом, на коме је приказан споменик народног хероја Симона Шолаје испред слике града Јајца са водопадом и са пригодним текстом испод цртежа. Овај цртеж је израдила Нела Волфарт-Којовић, члан Музејског друштва Б. и Х. у Сарајеву.

**ПОСЕТИТЕ ТРЕЋУ ФИЛАТЕЛИСТИЧКУ ИЗЛОЖБУ
У БЕОГРАДУ У НОВОЈ ПОШТИ У ВАСИНОЈ УЛИЦИ
ОД 6 ДО 14 ЈУНА**

ПРОДАЈА СТАРИХ ГОДИШТА „ФИЛАТЕЛИСТЕ”

Продајна цена је, закључно са 1955 годином, са попустом од 50% од цена отштампаних на 2 страни корица сваке свеске часописа.

Комплети се продају по цени:

За 1949 годину	35 динара
„ 1950	90
„ 1952	170
„ 1954	120
„ 1955	125
„ 1956	370
„ 1957	360
„ 1959	720

И појединачни бројеви продају се с одговарајућим попустом.

Не могу се посебно продавати појединачни бројеви:

- Из 1949 године: бр. 1 — 4
- Из 1952 године: бр. 4
- Из 1953 године: бр. 3
- Из 1956 године: бр. 3 — 4 и 5 — 6
- Из 1957 године: бр. 3 — 4, 5 — 6 и 11 — 12.
- Из 1958 године: бр. 3 — 4.

Нема више за продају (исцрпљене резерве):

- Из 1951 године: бр. 1
- Из 1953 године: бр. 1 — 2
- Из 1958 године: бр. 1 — 2,
- Из 1960 године: бр. 3—4 па према томе нема више ни комплета за ове године за продају.

ИЗ ПОДРУЖНИЦЕ ЗЕМУН

24 јануара одржана је годишња скупштина Подружнице Земун у присуству великог броја чланова. О раду Управног одбора извештај је поднео секретар Д. Соколић, у коме је изнесен досадашњи рад и мере за побољшање. После поднесеног извештаја развила се дискусија, у којој су учествовали сви чланови. На крају је дата разрешница старој управи и изабрана нова:

Управни одбор: Малеш Крешимир, Соколић Давор, Коларов Глигорије, Швугер Милан, Бекрић Атиф и Дробник Стеван.

Надзорни одбор: Јанковић Ђорђе, Куљбахин Алексеј и Рубеца Драгослав.

Суд части: Јеленић Иво, Савић Радомир и Грац Жељко.

На састанку новоизабраног Управног одбора изабрани су: за претседника К. Малеш, за секретара Д. Соколић, за благајника Г. Коларов.

ИЗ ПОДРУЖНИЦЕ ТРСТЕНИК

25 јануара одржана је редовна годишња скупштина ове Подружнице. Извештај о раду Управе у прошлој години поднео је претседник Инж. Александар Павићевић.

По пријему извештаја и донесеним закључцима за рад у 1960 години изабрана је нова управа: за претседника Инж. Ал. Павићевић, за повереника за набавку марака Богдан Јевтовић.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ПОДРУЖНИЦЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Подружница СФС у Крагујевцу одржала је годишњу скупштину 24 јануара.

Поднесени су извештаји управног одбора и о финансијском пословању Подружнице. У првом је констатовано: недостатак просторија за одржавање састанака, нередовно посећивање састанака, нередовна уплата чланарине; у другом, који је поднео благајник, констатовано је правилно пословање, што је потврђено и извештајем Надзорног одбора.

После дискусије о поднетим извештајима и предлозима дата је разрешница досадашњој управи и изабрана нова:

У Управни одбор: за претседника Богољуб Стефановић, за секретара Миодраг Васиљевић, за благајника Србољуб Петковић.

У Надзорни одбор: Предраг Николић, Радивоје Павловић и Ђемал Мухарем.

У Суд части: Миодраг Лукић, Бора Костић и Милорад Ратковић.

Шеф размене Бранислав Павићевић.

ИЗ ПОДРУЖНИЦЕ БЕЧЕЛ

Годишња скупштина ове Подружнице одржана је 10 јануара у просторијама предузећа „Житопромет”.

За руководиоца рада на скупштини изабран је Ибоља Молнар, за записничара Др. Крајтнер Теодор и за овераче: Ирена Банан и Ана Буташ.

Скупштина је примила на знање извештај Управног одбора, благајника и Надзорног одбора. Бројно стање повећано на 30, од којих 3 омладинца. Чланица наплаћена од свих чланова за целу 1959 годину. Надзорни одбор утврђује исправан рад у Подружници.

За 1960 годину изабрани су: у Управни одбор: за председника Молнар Ибоља, за секретара Др. Крајтнер Теодор, за благајника Киш Була, за руководиоца размене Туричин Стојан; — у Надзорни одбор: Свирчевић Светислав, Бене Ласло и Немет Јанош; — у Суд части: Оскар Шоти, Др. Т. Крајтнер и Св. Свирчевић.

ИЗ ПОДРУЖНИЦЕ ЛЕСКОВАЦ

Редовна год. скупштина одржана је 24 јануара у просторијама Среског завода за соц. осигурање.

Пре преласка на дневни ред председник Б. Живанчевић одржао је за омладинце и нове чланове предавање „Шта је филателија“.

По избору радног председништва прочитан је извештај о раду Подружнице у 1959 години и извештај благајне, па је после дискусије дата разрешница старој управи и изабрана нова: у Управни одбор: Живанчевић Бор., Предраговић Ст., Кодаловић Слоб., Томо Јосип и Стојановић Драг.; — у Надзорни одбор: Николић Душан, Николић Чед. и Станојевић Јулијана; — у Суд части: Аранђеловић Вел. и Савић Предраг.

Донесени закључци: У циљу одржавања изложбе за време лесковачког сајма одређени су чланови који ће доћи у везу с Управом сајма и Среским синдикалним већем ради просторија за изложбу. Исти чланови ће обићи највећа предузећа у Лесковцу у циљу прикупљања огласа за часопис „Филателисту“; да се споразумеју с поштом Лесковац ради одређивања дана за куповину марака: да се пише СФС за дејство да се и пошти Лесковац шаљу целе серије пригодних марака; да се на изложбу позову подружнице Скопље, Ниш и Ваљево и друг Душан Божић; да се одржавају предавања о филателији школској омладини по школама у Лесковцу.

ИЗ СОМБОРА

Год. скупштина Подружнице одржана је 1 фебруара. Скупштину отвара председник Видаковић. По избору радног председништва прочитани су извештаји о раду Управног одбора, о благајничком пословању, Надзорног одбора и Суда части, па после дискусије о тим извештајима дата је разрешница старој и изабрана нова управа: у Управни одбор: Видаковић Стипан, Витковић Стјепан, Јакоб Лајош, Јосић Ненад, Кристо-

форовић Ј., Инж. Бајин Иван, Ковач Лад, Грацан А. и Гергуров Милош; — у Надзорни одбор: Др. Цветић Љуб., Мајер Нандор и Валијент О.; — у Суд части: Мађар Карло, Пужвањ Андр. и Мајер Карло.

ИЗ СОКОБАЊЕ

Подружница у Сокобањи одржала је год. скупштину 21. II. 1960.

По прочитаном извештају Управног одбора и благајника отворена је дискусија о њима и о другим питањима у вези с радом Подружнице, па су донесени и потребни закључци. После тога дата је разрешница досадашњој управи, па је изабрана нова: у Управни одбор: за председника Властимир Степановић, за секретара Владан Крауцек, за благајника Милан Радојковић за чланове Витомир Миловановић и Бранка Пешић; — у Надзорни одбор: Живојин Николић, Миодраг Дидић и Светомир Манчић; — у Суд части: Богољуб Стојковић, Синиша Ристић и Милан Алексић. — Одређен је и делегат за скупштину СФС. — Донесен је закључак да се од 1 — 7 маја приреди у Сокобањи Филателистичка изложба.

СА ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ ПОДРУЖНИЦЕ ВРШАЦ

Пошто позвани Инж. А. Петровић није могао из здравствених разлога да посети скупштину у Вршцу, одређен је био Др. Бр. Новаковић, који је био у Вршцу 30 и 31. I. као гост вршачких филателиста.

Присност и непосредност чланова вршачке Подружнице, као и ванредна предусретљивост према члану Савеза остаће у трајној успомени.

Овај солидни колектив, у коме се истиче дугогодишњи председник Подружнице Милан Влаисављевић и чланови Цветковић, Фараго, Др. Хембергер, Др. Жива Шљапић и други чине Вршац осетним центром филателије.

После исцрпног реферата председника Влаисављевића скупштина је усвојила све скупштинске извештаје и у плодној дискусији око 40 чланова у просторијама Планинарског друштва „Вршачка кула“ на дан 31 јануара донела је низ закључака: изражена је жеља да се високе номинале, које негативно утичу на развој филателије, умање, нарочито код пригодних издања; да се, у оквиру првомајске прославе, приреди у Вршцу смотра марака; изражена је жеља да се на нашим маркама појави лик грађанина Вршца и чувеног сликара Паје Јовановића; предложено је да се при Савезу формира центар за борбу против фалсификата; да се изради прикладан албум за југословенске марке.

Скупштину је у име Савеза поздравио дужим говором Др. Бранислав Новаковић.

Скупштина је поново изабрала за председника Милана Влаисављевића, а новој управи уз низ задатака наложено је да у први план стави рад са омладином.

Др. Б. Н.

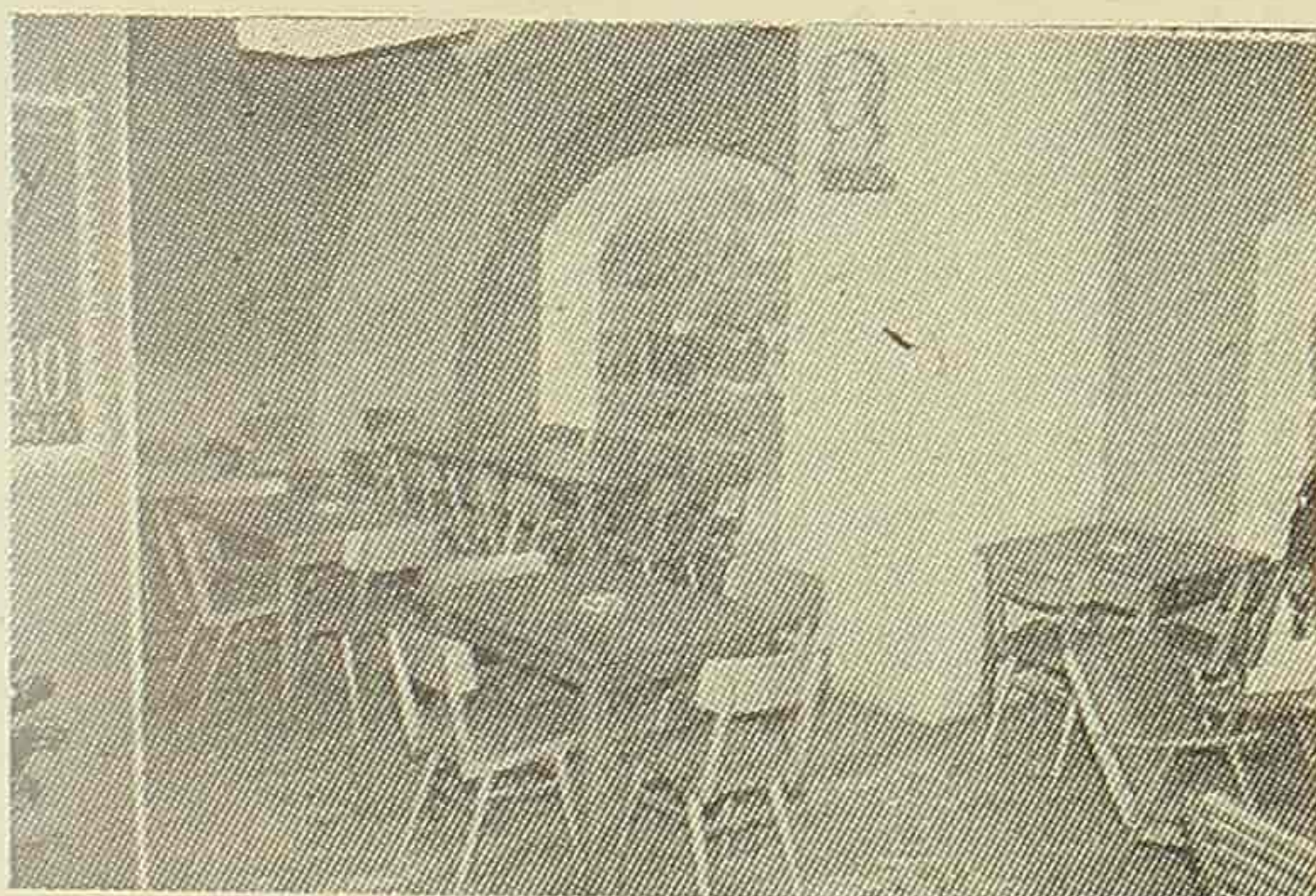
ГОДИШЊА СКУПШТИНА И НОВЕ ПРОСТОРИЈЕ Ф. К. МАРИБОР

Врло су чести написи у „Филателисти“ о овом врло вредном колективу братског Филателистичког савеза Словеније.

Овај вредни колектив, уз помоћ неких мариборских предузећа, остварио је сопствене клубске просторије. То је до данас његов највећи успех. У тим просторијама, које су декорисане мотивима из филателије, са лепим и складним намештајем, пружају се нове перспективе за нове подухвате у развоју филателистичког живота у Марибору, а нарочито међу његовом омладином. Просторије су у самом центру града — Партизанска цеста 17. У новим просторијама одржавају се недељни састанци и очекује се посета и филателиста и из других места.

21 фебруара одржана је год. скупштина, на којој је истакнуто да је у прошлој години центар рада и пажње била омладина, па је и за ову годину предложен рад у томе правцу. Са скупштине упућен је поздрав председнику СФЈ, Др. Ивану Рибару. — Скупштини су присуствовали делегати из Љубљане и Загреба, те из Граца (Аустрије). У знак пријатељских односа аустријски филателистички клуб из Граца предао је три златне значке и именовао почасним члановима Др. Бролих Мирка, Жолгар Фрању и Јемеца Јанка. — За успехе и рад у мариборском друштву скупштина је доделила златан знак друштва свом неуморном члану Јемецу.

Др. Б. Н.

НОВО ПОВЕРЕНИШТВО У ТОМАШЕВЦУ

Заузимањем вредног члана Милоша Велимировића у Томашевцу је 1 фебруара 1960 одржан састанак, на коме су прочитана и продискутована правила и извршен упис чланова. Пријављено 8 редовних чланова и 22 омладинца. За повереника изабран Милош Велимировић.

СА ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ ПОДРУЖНИЦЕ ВАЉЕВО

Редовна годишња скупштина одржана 7. II. 1960.

После избора радног председништва поднети су извештаји о раду управе, благајне, суда части и надзорног одбора. После дискусије о тим извештајима и о предлозима за рад будуће управе дата је разрешница старој и изабрана нова управа: Управни одбор: председник А. Тараканов, секретар С. Новаковић, благајник Ј. Боурек. — Надзорни одбор: М. Крга, З. Игњатовић и Р. Николић. — Суд части: Др. М. Костић и Б. Марјановић.

СА IX ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ ПОДРУЖНИЦЕ НИШ

Ова скупштина је одржана 7. II. 1960 у Основној школи „Ратко Вукићевић“.

После поднетих извештаја и живе дискусије о њима дата је разрешница старој и изабрана нова управа: Управни одбор: Јовановић Јован, Цветковић Драгољуб, Бастић Звонимир, Митић Миливоје, Божовић Божићдар — Надзорни одбор: Јовановић Радомир, Голубовић Благоје и Букумировић Боса. — Суд части: Ненадовић Александар, Др. Цветковић Радомир и Апостоловић Слободан.

Са донетим закључцима за будући рад у Подружници скупштина је завршила рад.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ПОДРУЖНИЦЕ НОВИ САД

Скупштина је одржана у Дому пионира 14. II. 1960.

Скупштину је отворио председник Др. Н. Грујић. По избору радног председништва и по усвојеном дневном реду прочитани су извештаји о раду Управног одбора, благајне, о размени марака, о омладинској секцији, Суда части и Надзорног одбора. После поздрава делегата С.Ф.С. Остојића и Подружнице „Врачар“ из Београда Пашковића и њихових отпоздрава прешло се на дискусију о извештајима и на критику рада Управе. На крају је дата разрешница досадашњој Управи и донесени закључци за рад нове Управе. По предлогу канди-

дационе комисије изабрана је нова управа: Управни одбор: претседник Сава Аврамов, — п.-претседници Др. Н. Грујић и Б. Рашковић, секретар Антун Дрк, благајник Милорад Панић, пом. благајника Гаудењи Тивадар, за рачуноводство Коста Јаковљевић, за размену Лазар Мишић и Павле Кнебл, за економа Бор. Јојкић, за рад с омладином Е. Вајс и Соцек Јосип, за чланове Ђ. Вукићевић, В. Мојсовић и Љубиша Коњовић. — Надзорни одбор: Ст. Јухас, Љ. Рот и Ј. Бек. — Суд части: П. Петрењ, Др. Реља Поповић и Инж. М. Вернер.

Закључци скупштине: 1) Додељивање награда по предлогу Управног одбора; — 2) Похвала лица по предлогу Надзорног одбора; — 3) Да Управни одбор организује стручна предавања из филателије; — 4) да се контролише трговина марака од стране деце; — 5) Да се образују групе према државама и темама скупљања марака; — 6) да се купује стручна литература; — 7) да се препоручи Савезу издавање монографија ФНРЈ марака.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ПОДРУЖНИЦЕ КИКИНДА

Скупштина је одржана 21. II. 1960 у просторијама Градске Библиотеке. После отварања скупштине, избора радног претседништва и записничара усвојен је дневни ред. По њему су поднети извештаји Управног одбора, благајника, Надзорног одбора и Суда части.

Бројно стање чланства 68 редовних и 62 омладинца.

Истакнут је успех члана Др. Семзе, који је излагао своје збирке на међународним изложбама у Хамбургу и Палерму и на покрајинској изложби у Суботици. — После краће дискусије изабрана је нова управа: Управни одбор: В. Глигорин, С. Мучалов, С. Јовин, Ј. Тот, Ј. Барна, М. Вукадиновић и Б. Литвинов. — Надзорни одбор: Р. Петровић, Р. Пиперски и Ј. Нађ. — Суд части: И. Јовановић, Л. Семзе и Т. Гедл.

СА ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ ПОДРУЖНИЦЕ У КАЊИЖИ

Скупштина је одржана 6. III. 1960 у гостиони код „Ловачког Рога“.

После примљених извештаја о раду Управе у прошлој години, пријема и брисања чланова, дата је разрешница старој и изабрана нова управа. Управни одбор: претседник Јовановић Владимир, п.-претседник Међешки Карол, секретар и в. д. благајника Продановић Никола, члан Фејеш Ласло сен. — Надзорни одбор: Међешки Карол и Фејеш Ласло. — Суд части: Продановић Ник. и Пуљезевић Станиша.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ПОДРУЖНИЦЕ ЗРЕЊАНИН

По отварању скупштине, на дан 13. III. 1960, усвајању дневног реда и избора радног претседништва прочитани су извештаји о раду у прошлој години: управног одбора, суда части и надзорног одбора.

При дискусији било је говора о залагању при раду у подружници свих чланова управе, о припремању изложбе, о преносу нових марака из Савеза, о просторијама за одржавање састанака, о набавци марака преко поште у Зрењанину, па је дата разрешница Управи за рад у прошлој години и акламацијом решено да остане и даље стара управа: Управни одбор: претседник Инж. Ж. Божјак, п.-претседник Хорват Г., секретар Б. Тењајев, благајник Инж. А. Алексејев, дистрибутер марака Инж. Ж. Божјак, за нумизматику Молнар Ф. мл. — Надзорни одбор: Олак Л., От Ласло и Ференц Миклош; — Суд части: Подградски Јосиф, Лазар Стеван и Дрндарски Коста.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ПОДРУЖНИЦЕ БАЧКА ПАЛАНКА

Одржана 13. III. 1960 у Радничком дому.

Пошто је био довољан број чланова, отворена је скупштина, изабрано радно претседништво и усвојен дневни ред. — Претседник је поднео извештај о раду подружнице у 1959 години, па су после дискусије донети закључци о пропаганди филателије међу радним људима, да се 1 маја приреди смотра марака, да се затражи од Савеза да обезбеди марке за размењиваче. После извештаја Надзорног одбора дата је разрешница досадашњој управи и изабрана нова: Управни одбор: претседник Вељков Озрен, секретар Дургала А., благајник Арт В., чланови Арсенов Б. и Милински Ласло. — Надзорни одбор: претседник Херман Ленка, чланови: Шепрак А. и Холта Фр. — Суд части: претседник Глачић А., чланови: Фејса Н. и Холига Марија.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА У БОРУ

Одржана 16. III. 1960.

По усвојеном дневном реду и избору радног претседништва, записничара и оверача записника поднети су извештаји Управног и Надзорног одбора. После дискусије донесени су закључци: о друштвеним просторијама, о пропаганди филателије међу омладином, о тражењу чланских карата размењивача, о одржавању седница управе, о висини чланарине. — После тога изабрана је нова управа: Управни одбор: претседник Рајмонд Стојковић, п.-претседник Н. Ђи-

рић, секретар Ил. Николић, благајник Б. Милошевић, за рад с омладином Ђ. Стојаковић и Б. Вучковић. — Надзорни одбор: А. Пулетић, М. Милач и М. Дровеник. — Суд части: М. Гајић, Б. Бошковић и П. Кагадејев.

ОСНИВАЧКА СКУПШТИНА ПОДРУЖНИЦЕ АЛЕСИНАЦ

Одржана 27. III. 1960, у сали Учитељске школе.

Скупштину је отворио у име иницијативног одбора Бора Милетић. По прочитању и саглашењу са правилима СФС изабрана је управа. Управни одбор: претседник Вера Миловановић, професор; п.-претседник Р. Вучковић, судија; секретар Б. Милетић, књиговођа; благајник Љ. Стојановић, наставница. — Надзорни одбор: Хр. Милосављевић, Вера Живић и Милета Видић. — Суд части: Др. Б. Миловановић, Драг. Маринковић и Љ. Нешић.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ПОДРУЖНИЦЕ „Л. КОШИР“

Одржана 2. IV. 1960. Према извештају Управног одбора подружница у прошлој години није имала неких већих пробле-

ма, већ је усмерила сву активност на пропаганду филателије међу омладином, у чему је било успеха, јер подружница има сада преко 100 омладинаца. Закључци за нову управу: организовање семинара за омладину; обезбеђења марака за размењивање.

Нова управа: Управни одбор: претседник М. Шафар, секретар М. Варјачић, благајник Ђ. Панић, чланови: А. Луковић и М. Мрђа. — Надзорни одбор: М. Нинковић, Ђ. Радуловић и М. Алексић. — Суд части: Л. Милосављевић, М. Недић и М. Урошевић.

ПОДРУЖНИЦА „КОПАОНИК“ У ЛЕШКУ

21 фебруара 1960 одржана је прва годишња скупштина ове Подружнице, која има 7 редовних чланова, 3 омладинца и 11 пионира.

И сада су понова изабрани: за претседника Инж. Павле Новиков, за секретара Милан Томић, за благајника Божидар Базовић.

Чланови ове Подружнице скупуљају највише марке Југославије, а међу члановима влада још интересовање за сакупљање пригодних коверата и жигова.

ОГЛАСИ

Класере свих величина има на лагеру
БЛАГОЈЕ ПЕТРОВИЋ
Књиговезац. Ниш. Улица Душанова 11. Тражите проспекте. Подружницама рабат.

Тражим партнера за размену у Југославији, Грчкој и Турској за жигосане и нежигосане марке у пуним серијама. — Кор. руски, немачки и енглески.

А. БУРМИСТЕРС
РИГА 1. 22/4 Фр. Енгелс Ст.
ЛАТВИАН ССР — УССР

Сакупљам спорт и животиње. Могу дати све новитете СССР. — Моја адреса:

СССР. г. МОСКВА.
Ул. Сретенка, пер. Колокольников, д. 16. кв. 8
ШТАМВАИЧ М.

С југословенским филуменистима тражи размену.

СССР. ЛЕНИНГРАД, Д. — 123
До востребованија
Коваленко Евгнии Григорович

ЖИКА ЈОВАНОВИЋ, новинар („Јез“) — Теразије 27, Београд
КУПУЈЕ СТАРЕ НОВИНЕ И ЧАСОПИСЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ, првенствено ПРВЕ БРОЈЕВЕ ИЗ

ПРВЕ ГОДИНЕ, са налепницама (маркама) или без

СЕКЦИЈА ЗА УНУТРАШЊУ РАЗМЕНУ
За свеске с маркама нека се подружнице обрате на адресу:

АЦА М. АЛЕКСАНДРИЋ
БЕОГРАД, Бориса Кидрића 5.

JAN CHALAS, Sidlisko juh 1669/D-9
HANDLOVA — Česloslovačka — traži razmenu sa FNRJ — Kor. srpski.

JAN TATAR, Činžak č. 1649/B-1
HANDLOVA — Česloslovačka — Traži jugosl. cele serije za serije i FDC Česloslovačke.

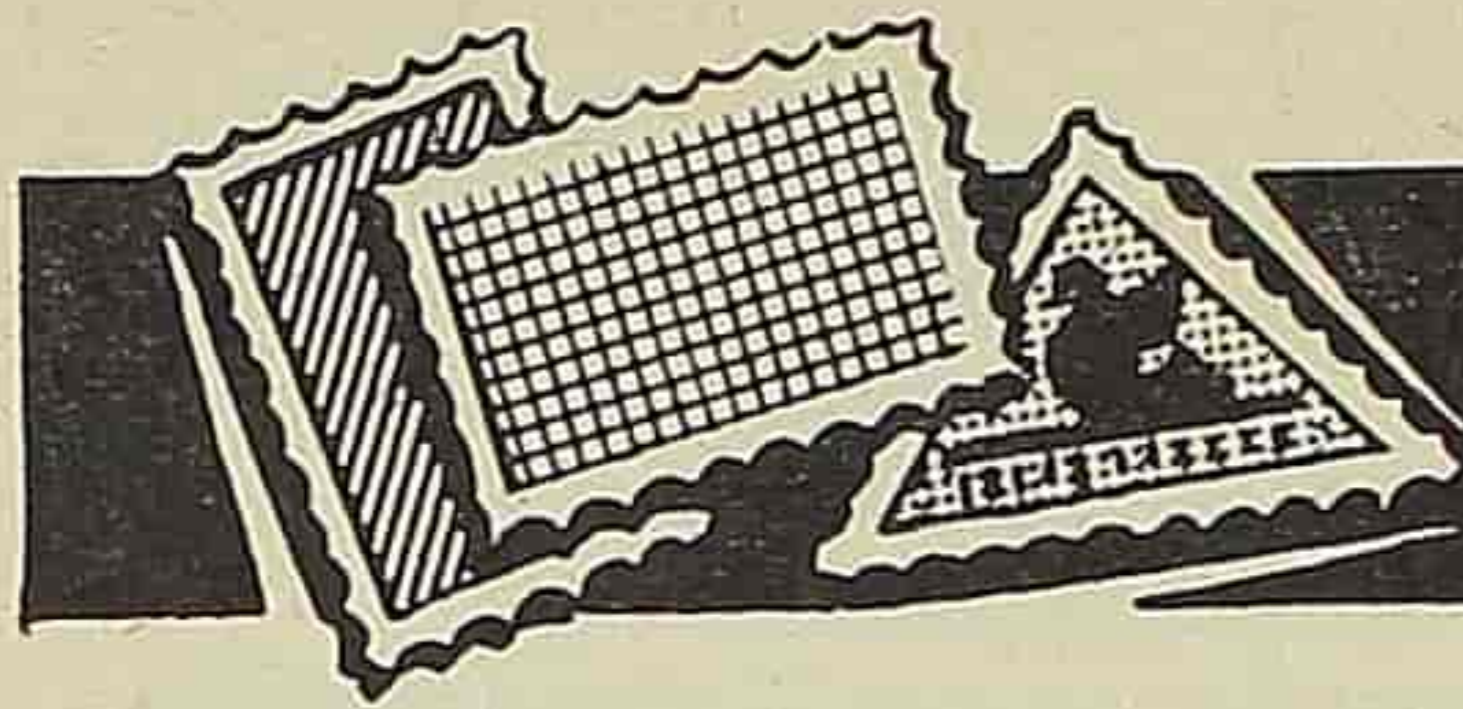
MASSENWARE — KOLIČINKE
Jugoslavije, kao i celog sveta kupujem. Plaćam dobre cene.

KRAKOVSKI ALAJOŠ
Bačka Topola, Pošt. fah 47.

IZ ZBIRKE MARAKA
stare i nove Jugoslavije, VUJNA, i ostalih zemalja Evrope prodajem pojedine serije osobito UPU, sport i dr. — Pošaljite manko-listu.

IVAN OZVALD
PREVALJE, Slovenija.

ANDREJ KURNATOWSKI
LODZ. Ul. Nowotki 185. — Poljska
Traži partnera za razmenu maraka čistih i žigovanih u punim serijama. — Kor. srpski, polj. franc., engl., nem.

Нове марке

АЛБАНИЈА

1) 8. III. 1960. — За 50 годишњицу Међународног дана жена: 2.50 Л. сепија и 11 Л. ружичаста, — обе са сликом жене са уздигнутом руком.

2) 25. III. 1960. — За 40 годишњицу конгреса у Лушњи издате 2 марке са истом сликом зграде у којој је одржан конгрес: 2.50 Л. и 7.50 Л.

3) —. IV. 1960. — За 90 годишњицу рођења В. И. Лењина, са Лењиновом сликом: 4 Л. и 11 Л.

4) —. IV. 1960. — За 80 годишњицу рођења Александра Моисиу издате две марке са његовом сликом: 3 Л. и 11 Л.

АРГЕНТИНА

—. II. 1960. — Две вредности серије марака за редовну употребу: 50 ц. окераста (пума) и 3 П. плава (приобалски пут у Запати).

АУСТРАЛИЈА

16. III. 1960. — Пета вредност из серије „Цвеће Аустралије”: 2 Ш. 5 п. смеђа на жутој основи (цвет банскија).

АУСТРИЈА

1) 7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину: 3 Ш. зелено-плава, са сликом поворке избеглица.

2) 14. IV. 1960. — Спомен марка за 70 година федералног претседника Др. Адолфа Шерфа: 1.20 Ш. маслинаста.

АФРИКА ЈУЖНА

2. V. 1960. — За 50 годишњицу Јужноафричке уније и стогодишњицу железница: 4 п. плава и са бојама заставе (развијена застава); 6 п. смарагдна (грб); 1 Ш. плава и жута; 1 Ш. 3 п. плава; 1 Ш. 6 п. плава.

БЕЛГИЈА

1) —. II. 1960. — Три марке типа „хералдички лав”: 2 ц. смеђа и 3 ц. јоргованаста; исто у већем формату: 1 Ф. ружичаста.

2) 20. III. 1960. — За дан марке издата једна марка са сликом Александрине де Ри, супруге Леонарда II, грофа Турн-Таксис: 3 Ф. плава.

3) 28. III. 1960. — За „Цветне дане” у Гану издате три марке вишебојне са сликама цвећа: 40 ц. азалија, 3 ф. бегонија и 6 ф. бромелија.

БОЛИВИЈА

—. II. 1960. — Серија марака за успомену на посету претседника Мексика у јануару 1960 године, са сликама боливиског претседника Х. С. Зуако и мексиканског А. Лопез Матеоса, са заставама обе земље: 350 Б. маслинаста, 400 Б. црвено-јоргованаста, 600 Б. смеђе-жута, 800 Б. шкриљаста, 1500 Б. сепија, 2000 Б. сиво-зелена.

БРАЗИЛИЈА

29. II. 1960. — За успомену на посету претседника С. А. Д. Ајзенхауера: 6.50 Ц. црвено-неранцаста, са Ајзенхауеровом сликом.

БУГАРСКА

15. II. 1960. — Нова серија „Петогодишњи план”: 5 ст. тамно-зелена (памук); 12 ст. тамно-смеђа (дуван); 20 ст. неранцаста (жетва); 25 ст. зелена (сунцокрет); 40 ст. плава (водојажа); 60 ст. карминаста (металургија); 1 Л. смеђе-љубичаста (симбол. слика).

ВАТИКАН

1) 29. II. 1960. — Спомен издање на римски синод, са сликом једног дела латеранске базилике: 15 Л. љубичасто-смеђа и 60 Л. сиво-црна.

2) 29. II. 1960. — За 500 годишњицу смрти св. Антонија: 15 Л. љубичасто-плава (портрет св. Антонија); 25 Л. зелено-плава (Св. Антоније на предикаоници); 60 Л. јоргованасто-смеђа (као на 15 Л.); 110 Л. пурпурна (као на 25 Л.).

ВЕНЕЦУЕЛА

—. II. 1960. — Поводом стогодишњице смрти Ал. Хумболта, са његовом сликом: а) за обичну пошту: 5 ц. зелена и маслинаста; 30 ц. љубичаста и јоргованаста, 40 ц. жута и неранцаста; — б) за ваздушну пошту: 5 ц. окерасто-смеђа и смеђа, 20 ц. плава и тиркизна и 40 ц. жуто-маслинаста и маслинаста.

ВИЈЕТНАМ СЕВ.

1) 20. II. 1960. — Две марке за успомену на попис становништва: 1 ксу зелена (делегација разних народа ијетнама и амблем пописа становништва); 1 $\frac{1}{2}$ ксу црвена и јоргованасто-смеђа (радник, сељак и разне инсталације).

2) 8. III. 1960. — За 50 годишњицу Међународног дана жена: 12 ксу зелена, ултрамарин и окераста (жене три расе и амблем Федерације жена).

ГАНА

15. IV. 1960. — За II дан афричке слободе: 3 п. вишебојна на зеленој основи (слово А и карта); 6 п. вишебојна на ружичастој основи (слово F и карта); 1 Ш. вишебојна на плавој основи (слово D и карта).

ГВИНЕЈА

1 ф. зелено-жута, 2 ф. ружичаста, 3 ф. светло-смеђа, 5 ф. плава, 10 ф. неранцаста и 20 ф. љубичаста.

2) 1. III. 1960. — Серија марака „За народно здравља”: 20+10 Ф. (преглед очију); 30+20 Ф. неранцаста и љубичаста (лаборанткиња); 40+20 Ф. ружичаста и плава (уништавање инсеката); 50+50 Ф. зелена и смеђа (испитивања на микроскопу); 100+100 Ф. јоргованасто-ружичаста и зелена (хируршка операција).

ГРЧКА

7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину: 2.50 Д. црна, зелена, црвена и жута (брод на бурном мору); 4.50 Д. плава, зелена, црвена и жута (брод на мирном мору и дуга на небу).

ДАНСКА

1) 7. IV. 1960. — За „Светску избегличку годину”: марка са сликом краља Фредерика IX са црним претиском „Verdensfligtninge-aret 1959—60”: 30/15 о. љубичаста.

2) 28. IV. 1960. — Пропаганда агрикултуре: 12 о. зелена, са сликом жетелице-везачице; 60 о. плава, са сликом плуга.

ДАХОМЕЈА

1. III. 1960. — Прва марка републике Дахомеје: 25 Ф. смеђе-црвена, плава и црвена, са сликом села Ганвије.

ДОМИНИКАНСКА РЕП.

1) —. II. 1960. — Радамески мост: 1 ц. сива и зелена; 2 ц. сива и црвена.

2) —. III. 1960. — Доминиканска цивилна авијација, за ваздушну пошту: 13 ц. неранцаста, зелена и плава, са сликом авиона.

ИЗРАЕЛ

7. IV. 1960. — За „Светску избегличку годину”: 0.25 А. Смеђе-црвена (чаробни летећи Ђилим, којим су за неколико недеља доведене хиљаде јеврејских избеглица у Израел); 0.50 А. маслинаста (поновно инсталирање избеглица у Израелу, са њиховим гвожђем и смоквама).

ИНДИЈА

15. II. 1960. — За прву годину после смрти индиског песника Тирувалувара: 15 нп. јоргованасто-ружичаста (песник седећи с подавијеним ногама).

ИНДОНЕЗИЈА

14. II. 1960. — За конгрес индонежанске младежи у Бандунгу издато 5 марака са доплатком: 15+5 с. жута и смеђа; 20+10 с. зелена и смеђа; 50+25 с. плава и љубичаста; 75+35 с. зелено-жута и тамно-зелена; 1,15 Р. + 50 с. црвена и црна.

ИРАК

1. II. 1960. — Поводом покушаја убиства шефа државе ирачке издате две марке са сликом генерала Касема: 10 ф. слезаста и 30 ф. зелена.

ИРАН

—. II. 1960. — Две марке са сликом Абданског моста, преко Шат-ел-Араба: 1 Р. црна и тиркизна; 5 Р. плава и светло-зелена.

ИСЛАНД

1) 1. III. 1960. — Једна марка из серије „Птице”: 25 К. вишебојна, са сликом исландског сокола.

2) 7. IV. 1960. — За „Светску избегличку годину” издате две марке са сликом статуе исландског скулптора Жонсона „Изван закона”: 2.50 К. смеђа и 4.50 К. плава.

3) 7. IV. 1960. — Једна марка типа „Понија“ из 1958 године: 1 К. црвена.

ЈАПАН

1) 10. III. 1960. — За 1250 годишњицу Наре, старог главног града Јапана: 10 У. маслинаста (две даме — јелена са неког старог тапета).

2) 20. III. 1960. — Нова слика туристичких предела: 10 У. залив Микава.

3) 20. IV. 1960. — За Недељу марке: 10 У. вишебојна, са сликом песника Исе, према некој слици из XIII века).

4) 17. V. 1960. — За стогодишњицу трговинског уговора јапанско-американског из 1860 године: 10 У. са сликом првог јапанског брода, који је прешао Пацифик; 30 У. Претседник Биченен при пријему јапанске делегације.

КИНА

1) 8. III. 1960. — За 50 годишњицу Међународног дана жена: 4 ф. плава, црна и сива (Клара Цеткин); 8 ф. црвена, зелена, црна и сива (мајка, дете и голуб); 10 ф. црвена, жута, плава црна и сива (трактористкиња); 22 ф. жута, црвена, зелена, црна и сива (жене три расе).

2) 10. III. 1960. — За десетогодишњицу кинеско-совјетског споразума о пријатељству, савезу и узајамној помоћи: 4 ф. смеђа (совјетски и кинески радници); 8 ф. црвена и карминаста (амблеми обе земље); 10 ф. плава (совјетски и кинески војници).

КОЛУМБИЈА

10. II. 1960. — За стогодишњицу смрти немачког истраживача Александра Хумболта: а) за обичну пошту: 5 ц. смеђа и тиркизна (лењивац); 10 ц. сива, црвена и црна (А. Хумболт); 20 ц. зелено-жута и смеђа (мајмун); — б) за ваздушну пошту: 35 ц. смеђа (мравојед); 1.30 П. ружичаста и смеђа (бразилијански љускар); 1.45 П. тиркизна и жута (нека риба).

КОНГО БЕЛГ.

19. II. 1960. — За XV сесију комисије за техничку кооперацију у Јужној Африци и Сахари и за њену десетогодишњицу издата је једна марка са легендом на француском и иста с легендом на фламанском „X годишњица Комисије за техничку кооперацију у Јужној Африци и Сахари (С. С. Т. А.)”: 3 Ф. сива и црвена, са сликом афричког континента с претиском саћа, са амблемима разних делатности и достигнућа у свакој ћелији.

КОРЕЈА СЕВЕРНА

1) 10. IX. 1959. — Пропаганда за сточарство: 2 ш. зелена, опекаста и жута (краве); 5 ш. смеђе-неранцаста, жута и плава (свиње).

2) 9. X. 1959. — Комуникације и транспорти: 5 ш. смеђе-јоргованаста (електрични воз); 10 ш. зелено-сива (теретни брод).

3) 2. XI. 1959. — За III национални конгрес синдиката у Пјонгјангу: 5 ш. тиркизна, црвена, смеђе-јоргованаста и ултрамарин (амблем конгреса).

4) 25. II. 1960. — Корејска национална игра: 5 ш. црвена, плава, жута и зелена на жуто-неранцастој основи (играчица са ханџарима); 5 ш. црвена, жута и плава на тиркизној основи (играчица са добошем); 10 ш. плава, црвена, жута и зелена на окерастој основи (играчица).

КУБА

1) —. I. 1960. — За прву годишњицу Кастрове револуције: а) за обичну пошту: 1 ц. црна и црвена (чете у нападу на квартал Монкаду); 2 ц. плава и црна (чета при искрцавању са „Гранма”); 10 ц. црна и црвена (чета при улазу у борбу код Ел Увера); 12 ц. плава и сива (алегорија инвазије); — б) за ваздушну пошту: 8 ц. црна и црвена (чета у битци код Санта Кларе); 12 ц. црна и црвена (ула-

зак победилаца у Хавану); 20 ц. црна и црвена (алегорија завереништва).

2) —. —. 1960. — Због оскудице у маркама израђено је неколико провизорија: а) за обичну пошту: 2 ц. на 14 ц. сива (Серафин Санчез, — из 1954 године); 2 ц. на 2+1 ц. црвена и ултрамарин (из аграрне реформе из 1959 године); — б) за ваздушну пошту: 12 ц. на 40 ц. неранцаста (на марци из 1931 године); 12 ц. на 45 ц. љубичаста (на марци из 1954 године); 12 ц. на 12+3 ц. црвена и маслинаста (на марци из серије аграрне реформе из 1959 године).

3) —. I. 1960. — 12 ц. за ваздушну пошту издата је у новој боји — зеленој наместо раније плаве.

ЛАОС

7. IV. 1960. — Две марке из старих издања са претиском „+ 1 К” за Светску избегличку годину: 4 к. црвено-јоргованаста и 10 к. вишебојна.

ЛИБАН

—. II. 1960. — Серија марака за ваздушну пошту са сликом генерала Хебаба: 5 П. смарагдна, 10 П. плава, 15 П. кестењаста, 20 П. смеђа, 30 П. маслинаста, 40 П. цинобер, 50 П. светло-плава, 70 П. јоргованаста и 100 П. зелена.

ЛИБЕРИЈА

1) 27. I. 1960. — За конфеерцију независних афричких држава у Саникели: а) за обичну пошту: 25 ц. црвена и црна (Секу Туре из Гвинеје, Тубман из Либерије и Нкрумах из Гане); — б) за ваздушну пошту: 25 ц. ултрамарин, црна и црвено-неранцаста (слике предње тројице у медаљонима).

2) —. —. 1960. — Вредност од 1 Д. из серије „Претседници” из 1949—50 године у промењеној боји: 1 Д. окерасто-жута и црна (Едвин Џемс Барклеј).

ЛИБИЈА

1) 22. III. 1960. — Инаугурација палате арапске лиге у Каиру; идентична марка као код У.А.Р. издате истим поводом: 10 м. зелена и црна.

2) 7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину: 10 м. љубичаста и 45 м. плава.

ЛИХТЕНШТАЈН

1) 7. IV. 1960. — Две од непродатих вредности спремљених за бриселску изложбу са претиском Veltflüchtlingsjahr 1960 (Светска избегличка година), са новим вредностима са доплатком: 30+10 на 40 р. плава, јоргованасто-смеђа и црвена; 50+10 на 25 р. златна, јоргованасто-смеђа и црвена.

2) 7. IV. 1960. — За 30 годишњицу прве емисије марака за ваздушну пошту Лихтенштајна: 30 р. неранцаста (хеликоптер); 40 р. сивошкриљаста (Босинг 707); 50 р. смеђе-црвена (Конвер 600); 75 р. маслинаста (Дуглас 8).

3) 7. IV. 1960. — Допунске вредности издања од јула 1959 године: 1.20 Ф. смеђе-неранцаста (брање јабука); 1.50 Ф. плава (молитва пред обедом).

ЛУКСЕМБУРГ

7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину: 2.50 Ф. неранцаста и шкриљаста (избеглица тражи гостопримство); 5 Ф. шкриљаста и светло-љубичаста (библиска тема бегства у Египат).

МАДАГАСКАР

22. II. 1960. — За десетогодишњицу комисије за техничку кооперацију у Јужној Африци и Сахари и за њену XV сесију у Тананариви издата је једна марка са сликом карте Африке у једном великом зупчанику у средини марке и са четири мала зупчаника око њега са словима ССТА: 25 Ф. смеђе-црвена и зелена.

МАЂАРСКА

1) 15. II. 1960. — Халашке чипке: а) формат 27×43,5: 20 ф. љубичаста и неранцаста; 40 ф. тиркизна и неранцаста; 1 Фт. резеда и неранцаста; 3 Фт. јоргованасто-ружичаста и неранцаста; — б) формата 27×37: 30 ф. љубичаста и неранцаста; 40 ф. тиркизна и неранцаста; 1.50 Фт. маслинаста и неранцаста; 2 Фт. плава и неранцаста.

2) 29. II. 1960. — Спомен издање на 8 зимску олимпијаду; зупчане и незупчане марке, са сликама спортиста, изнад којих су олимпијски прстенови: 30 ф. окерасто-смеђа и плава (скијаш); 40 ф. окерасто-смеђа и смарагдно-зелена (хокеј на леду); 60 ф. окерасто-смеђа и црвена (скок на скијама); 80 ф. окерасто-смеђа и плавичасто-љубичаста (клизачица на леду); 1 Фт. окерасто-смеђа и зеленкасто-плава (слалом); 1.20 Фт. окерасто-смеђа и смеђе-карминаста (уметници на клизању); 2+1 Фт. вишебојна (амблем олимпијских игара).

3) 8. III. 1960. — Спомен издање за Међународни дан жена, зупчано и незупчано: 60 ф. смеђе-црвена (Клара Цеткин); 60 ф. љубичаста (Като Хаман).

МАЛЕЗИЈА

7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину: 12 ц. јоргованасто-ружичаста и 30 ц. зелена — обе са сликом ишчупаног храста.

МАЛИ

1) 13. II. 1960. — За ваздушну пошту, са сликама афричких птица: 100 Ф. љубичаста, ружичаста, зелена и смеђа (кос); 200 Ф. црвена, смеђа, ружичаста и зелена (орао у лету); 500 Ф. црвена, љубичаста, жута и сива (гонолек).

2) 5. III. 1960. — Серија „рибе”: 5 Ф. неранцаста, плава и зелено-жута; 10 Ф. сива, жута и плаво-зелена; 15 Ф. плаво-сива и ружичаста; 20 Ф. сиво-црна, сребрна и светло-зелена; 25 Ф. сива, жута и тамно-зелена; 30 Ф. сиво-смеђа, неранцаста и плава; 85 Ф. сива, смеђа и зелена.

МАРОКО

29. II. 1960. — Пет вредности франко марака из 1956 године са сликом Мохамеда V са претиском у црној боји на арапском, који значи „Помоћ жртвама шкољивог уља / октобра 1959” и са доплатком: „+10” на 5 Ф. плава и плаво-црна; „+10” на 10 Ф. мрка и смеђе-љубичаста; „+10” на 15 Ф. зелена и гранатна; „+15” на 25 Ф. љубичаста; „+20” на 30 Ф. зелена.

МЕКСИКО

1) 15. I. 1960. — За стогодишњицу рођења председника Каранце: а) за обичну пошту: 30 ц. гранатна на зеленкастој основи; — б) за ваздушну пошту: 50 ц. плаво-љубичаста на жућкастој основи; обе са сликом Каранце.

2) 16. III. 1960. — За 50 годишњицу мексиканске авијације, са сликом карте Мексика,

модерног авиона и биплана Алберта Бранифа из 1910 године: 50 ц. јоргованаста и смеђа; 1 П. зелена и смеђа.

3) 16. III. 1960. — За стогодишњицу смрти Александра Хумболта: 40 ц. зелена и жута.

МОНГОЛИЈА

8. III. 1960. — За Међународни дан жена: 40 м. плава и окерасто-маслинаста (амблем); 50 м. зелена, плава и окераста (датум „8 март“ изложен у цветном мотиву).

НЕМАЧКА ЗАП.

1) 7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину издате 2 марке са сликом глобуса и на њему ишчупаног храста: 10 пф. зелена, црна и ружичаста; 40 пф. плава, црна и ружичаста.

2) 19. IV. 1960. — За 400 годишњицу смрти Меланхота, реформатора протестантске цркве, Лутеровог пријатеља: 20 пф. црвена и црна (Меланхотова слика).

НЕМАЧКА ИСТ.

1) 7. IV. 1960. — Лековито биље: 5 пф. зелена, сива и црвена (прстенак); 10 пф. зелено-жута, сива и зелена (камилица); 15 пф. смеђа, сива и зелена (метвица); 20 пф. зелена, сива, јоргованаста и црна (мак); 40 пф. смеђа, сива, зелена и црвена (дивља ружа).

2) 22. IV. 1960. — За 90 годишњицу Лењиновог рођења: 20 пф. црвена (Лењинов портрет).

НИГЕРИЈА

22. II. 1960. — За заштиту фауне: 15 Ф. смеђе-црвена и плаво-зелена (муфлони); 20 Ф. црна и љубичаста (овнови); 30 Ф. смеђе-црвена, жута и зелена (жирафа).

НОВА ГВИНЕЈА ХОЛ.

7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину; исти тип као код Холандије, само без доплатка: 25 ц. плаво-сива и 30 ц. окераста.

НОВИ СЕЛАНД

16. V. 1960. — Три спомен марке за стогодишњицу колонизације западне обале острва: 2 п. зелена (испитивач нове земље); 3 п. смеђа (испирач злата); 8 п. плаво-сива (жена пионира са дететом).

НОРВЕШКА

1) 26. II. 1960. — За 200 годишњицу Краљевског научног друштва, са сликом печата тога друштва: 45 о. смеђе-црвена и 90 о. плава.

2) 7. IV. 1960. — Две марке са доплатком за Светску избегличку годину: 45+25 о. црвена; 90+25 о. плава (жена с дететом у наручју).

ПАКИСТАН

23. III. 1960. — Четири марке са сликом карте Кашмира и Жаму: 6 п. јоргованасторужичаста; 2 а. црвена; 8 а. зелена; 1 Р. плава.

ПАНАМА

7. IV. 1960. — Марке из серије „Педесетогодишњица републике“ из 1953 године с претиском „NACIONES UNIDAS / AÑO MUN-

DIAL / REFUGIADOS / 1950—1960“ а) за обичну пошту: 50 ц. жута и 1 Б. плава; — б) за ваздушну пошту: 25 ц. црна.

ПОЉСКА

1) 22. II. 1960. — Спомен издање о 150 годишњици Шопеновог рођења: 60 гр. плаво-љубичаста и црна (сталак за ноте испред клавира); 1.50 Зл. црна, светло-плава и црвена

(нота са ознакама година пред једним фрагментом нота); 2.50 Зл. љубичасто-црна (Фредерик Шопен, композитор 1810—1849).

2) 21. III. 1960. — За стогодишњицу пољске марке издато пет марака с пригодним текстом „100 LAT POLSKIEGO ZNACZKA POCZTOWEGO“; 40 г. зелено-плава и црвена (прва пољска марка из 1860 године); 60 г. љубичаста и плава (марка из XXX шампионата у скијању из 1939 године); 1.35 Зл. сива, плава и црвена (плашт грба из 1860 године са јубиларним годинама у њему); 1.55 Зл. резеда и црвена (марка од 3 Зл. из прве годишњице од ослобођења); 2.50 Зл. жуто-маслинаста и зелена (марка од „Дана марке“ из 1957 године).

ПОРТУГАЛИЈА

1) 2. III. 1960. — За десетогодишњицу О. Т. А. Н.-а издате две вредности са сликом голуба на једном лангету — симбол мира и наде: 1 Е. љубичаста и црна; 3,50 Е. сива и црна.

2) 7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину са сликом отворених врата ка слободи, са ишчупаним храстом насликаним на њима: 20 ц. смеђа, неранцаста, зелена и црна; 1 Е. плава, сива, неранцаста, зелена и црна; 1.80 Е. сиво-зелена, неранцаста и црна.

РУМУНИЈА

8. II. 1960. — Румунски писци: 20 б. црно-плава (Георге Косбук); 40 б. јоргованаста (Ион Лука Карађале); 50 б. сепија (Григоре Александреску); 55 б. смеђа (Александру Доници); 1 Л. плаво-љубичаста (Костаће Негруци); 1.55 Л. плаво-љубичаста (Димитрије Болинтинану).

СИРИЈА

1) 11. I. 1960. — За 50 годишњицу смрти А. Р. Кабавки издата једна марка с његовом сликом: 15 п. зелено-сива.

2) 22. II. 1960. — За другу годишњицу У.А.Р.: 12 1/2 П. црвена, црна и сиво-зелена, са сликом грба уједињених држава и с пригодним текстом.

3) —. II. 1960. — За девојачку школу у Дамаску, са сликом те школе: 35 П. смеђа.

4) —. II. 1960. — Поводом пуштања у саобраћај пруге Латакија — Алеп издата једна марка од 12 1/2 П. смеђе-јоргованаста и светло-плава, са сликом електричног воза, који излази из тунела.

5) 22. III. 1960. — Инаугурација палате Арапске лиге у Каиру: 12 1/2 П. зелена и црна, са сликом истом као код марке У.А.Р. издате истим поводом.

СОМАЛИЈА ИТ.

7. IV. 1960. — Последње издање под италијанским мандатом, четири марке за Светску избегличку годину: а) за обичну пошту: 0.10 Со. (рода); 0.60 Со. (карта Источне Африке); 0.80 Со. (као 0.60); — б) за ваздушну пошту: 1.50 Со. (палма).

СОМАЛИЛАНД

5. IV. 1960. — За отварање новог законодавног савета, са црним претиском „LEGISLATIVE COUNCIL UNOFFICIAL MAJORITY 1960“ на два маркама из течаја: 20 ц. црвена и 1.30 С. црна и ултрамарин.

С.А.Д.

7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину једна марка од 40 ц. сиво-црна, са сликом једне породице.

С.С.С.Р.

1) —. —. 1960. — Са сликом микробиолога Г. М. Габришевског: 40 к. љубичаста и смеђе-црвена.

2) 5. II. 1960. — За педесетогодишњицу смрти руске драмске уметнице Вере Комисаржевске издата једна марка са њеним портретом: 40 к. јоргованасто-смеђа.

3) 18. II. 1960. — Пригодно издање за VIII зимску олимпијаду: 10 к. љубичасто-плава и светло-црвенкасто-смеђа (хокеј на леду); 25 к. вишебојна (клизање на леду); 40 к. светло-љубичаста, љубичасто-плава и неранцаста (скијање); 60 к. вишебојна (уметничко клизање на леду); 1 Р. вишебојна (скијашки скокови).

4) 23. II. 1960. — За успомену на авијатичара Тимура Фрунзе, совјетског хероја, издата једна марка са сликом његовом и ваздушне борбе, у којој је он погинуо 1942 године: 40 к. вишебојна.

5) —. —. 1960. — Једна вредност из серије за заштиту фауне са сликом зеца: 20 к. плава и црвено-смеђа.

6) 5. III. 1960. — Марка за ваздушну пошту: 60 к. ултрамарин, са сликом једног хеликоптера над Кремљом.

7) 8. III. 1960. — За међународни дан жена и за 50 годишњицу ових манифестација: 40 к. вишебојна, са сликом жена разних раса.

8) 9. III. 1960. — За пропаганду разоружања: 40 к. тиркизна, смеђе-жута и жута, са сликом једне статуе М. Крушчева — голотковача који од свог мача кује плуг.

СУДАН

1) 22. III. 1960. — Поводом отварања арапске изложбе марака издата је једна марка од 15 м. зелена са сликом седишта Арапске лиге.

2) 7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину издате 2 марке с истом сликом — избеглице са дететом на леђима: 15 м. ултрамарин и 55 м. цинобер.

СУРИНАМ

12. III. 1960. — Серија марака за ваздушну пошту, за 25 годишњицу цивилне авијације у Суринаму и инаугурације нових грађевина на аеродрому Зандерију: 8 ц. плава (Линдбергов апарат, који се спустио у Суринам 28. IX. 1929); 10 ц. зелена (авион „Де Снип“, који је дошао у Суринам 28. XII. 1934); 15 ц. ружичаста (авион „Десна“, први авион стављен у службу С. Л. М. 27. XII. 1954); 20 ц. јоргованаста (суперконстелација први пут на тлу Суринама 13. X. 1957); 40 ц. смеђа („Боеинг 707“ у Суринаму 7. V. 1959.).

ТУНИС

1) 7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину: 20 м. са сликом ишчупаног дрвета и 40 м. с голубом мира и са ишчупаним дрветом у горњем левом углу.

2) 16. IV. 1960. — За Дан марке издата једна марка са доплатком, с алегориском сликом преноса поште кроз пустињу (поштар на камили): 60+5 м.

ТУРСКА

28. II. 1960. — Спомен издање на 125 годишњицу ратне школе: 30 к. светло-црвена и жута (укрштени мачеви); 40 к. смеђе-ружичаста, жута и карминасто смеђа (тесак над пламеном).

У.А.Р.

1) 29. II. 1960 — Даље вредности са легендом само UAR: 20 м. карминаста (вазна у облику лотосовог цвета из трезора Тут Анк Амона); 100 м. зелено-црна и неранцаста (орао, жито и памук).

2) 1. III. 1960. — За III александриски биенал: 10 м. смеђе-црна и смеђа (статуа и палега).

3) 22. III. 1960. — Инаугурација палате Арапске лиге и арапског поштанског музеја: 10 м. зелена и црна (палата).

У.Н.

11. IV. 1960. — За Е.С.А.Ф.Е. (Економска комисија У.Н. за Азију и Далеки Исток) издала је 2 марке с истим мотивом: 4 ц. плава, тиркизна, жута и кестењаста; 8 ц. плава, светло-плава, ружичаста и зелена.

УРУГВАЈ

—. —. 1960. — За посету председника Ајзенхауера, са сликом генерала Ј. Г. Артигаса, хероја бр. 1 за уругвајску независност, и II Вашингтона; за ваздушну пошту: 38 ц. црвена и сива; 50 ц. плава и сива; 60 ц. зелена и сива.

ФЕРНАНДО ПО

25. II. 1960. — Серија марака за редовну пошту са сликом једне калуђерице урођенице при молитви: 25 ц. сиво-љубичаста, 50 ц.

маслинаста, 75 ц. смеђе-љубичаста, 1 П. црвено-неранцаста, 1.50 П. смарагдна, 2 П. јоргованаста, 3 П. ултрамарин, 5 П. опекаста и 10 П. жута.

ФИЛИПИНИ

7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину, са сликом заласка сунца над манилским заливом: 6 ц. вишебојна и 25 ц. вишебојна.

ФИНСКА

1) 25. III. 1960. — За стогодишњицу првих финских марака раздвајаних прободима у виду серпентина издата једна марка, која је продавана при улазу у изложбу, приређену тим поводом у Хелсинкију са доплатком од 120 Мк. у корист поштанског музеја: 30 Мк. са сликом једне марке из 1860 године.

2) 7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину, са сликом једне мајке избеглице са дететом у наручју с леве и са ишчупаним храстом с десне стране, а у позадини с поворком избеглица: 30 Мк. и 40 Мк.

ФОРМОЗА

1) 29. III. 1960. — Ескадрила „тигрова у скоку“: 1 Д. вишебојна (борба у ваздуху); 2 Д. вишебојна (лупинг); 3 Д. вишебојна (формација у ромбу).

2) 20. III. 1960. — За 64 годину кинеске поште: 1.40 Д. са сликом поштоноше на мотоциклу; 1.60 Д. са сликом поштанске лађице за Пескадорска острва.

3) 7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину, са сликом ишчупаног дрвета: 0.40 Д. и 3 Д.

ФРАНЦУСКА

1) 12. III. 1960. — За „Дан марке“ издата једна марка са доплатком, са сликом брода за постављање подморског кабла: 0.20+0.05 плава и зелено-плава.

2) 25. III. 1960. — За стогодишњицу припојења Савоје Француској издата једна марка од 0.30 тамно-зелена, а за припојење Нице једна марка од 0.50 црна, црвено-неранцаста и светло жута, — са сликама жена из тих покрајина, с пригодним натписима и јубиларним годинама 1860 — 1960.

3) — —. 1960. — Порто марке, са цртежом сличним ономе са ранијих порто марака, са новим ознакама вредности: 0.05 карминасто-јоргованаста, 0.10 неранцасто-црвена, 0.20 смеђе-маслинаста и 0.50 црно-плаво-зелена.

4) 8. IV. 1960. — За Светск избегличку годину, са сликом жене са завежљајем, која напушта демолирано огњиште, са доплатком: 0.25+0.10 плаво-црна, сепија и светло-зелена.

5) 28. III. 1960. — Хероји отпора: 0.20 црна и светло-смеђа (Е. Дебомарше); 0.20 црвена и јоргованаста (Пјер Маса); 0.30 љубичаста и плаво-љубичаста (М. Рипош); 0.30 плава и тамно-плава (Л. Виелиа); 0.50 црвено-смеђа и маслинасто-зелена (опат Рене Бонпен).

ХАИТИ

1) 2. III. 1960. — У част УНИЦЕФ-а: а) за обичну пошту: „G 0.50“ на 1 Т. црна и црвено-неранцаста; — б) за ваздушну пошту: „И,+G 0.50“ на 2 Т. црна и ружичаста; ц+G 0.50“ на 2.50 Т. црна и окераста.

2) 29. III. 1960. — Четири марке из серије „Панамер. игре у Чикагу“ са претиском VIII зимске олимпијске игре у Калифорнији 1960: а) за обичну пошту: 50 ц. зелена, црвена, пла-

ва, јоргованасто-ружичаста (грчки бацач дискоса и застава Хаитија); — за ваздушну пошту: 50 ц. опекаста и зелено-плава (Ж. —Б. —П. Десаблис), 1 Т. јоргованаста и зелено-плава (прва кућа у Чикагу); 1.50 Т. плава, црвена, зелена и смеђа (слика као на 50 ц. за обичну пошту).

3) —. IV. 1960. — За Светску избегличку годину, са сликом две уздигнуте руке и ишчупани храст: а) за обичну пошту: 10 ц. зелена и неранцаста; 50 ц. карминаста и љубичаста; — б) за ваздушну пошту: 50 ц. црвена и светло-плава; 1 Т. тамно-смеђа и зелена; — в) блок, незупчан, са све 4 вредности.

ХОЛАНДИЈА

1) 7. IV. 1960. — Две марке с доплатком за Светску избегличку годину, са сликом једне уцвељене жене, која седи на свом бедном багажу: 12 +8 ц. смеђе карминаста и 30+10 ц. тамно-зелена.

2) 23. V. 1960. — Добротворна летња серија марака са сликама цвећа: 4+4 ц. сива, зелена и црвена (лала); 6+4 ц. ружичаста, зелена и жута (неки жбун са жутиим цветовима); 8+4 ц. плава, зелена и жута (бела перуника); 12+8 ц. жуто-смеђа, црвена и зелена (булка); 30+10 ц. жута, зелена и плава (приморски чичак).

ЦЕЈЛОН

7. IV. 1960. — За Светску избегличку годину: 4 ц. смеђе-црвена и златна и 25 ц. шкриљаста и златна; обе са сликом ишчупаног храста и грба Цејлона.

ЧЕХОСЛОВАЧКА

27. II. 1960. — Спомен издање за VIII зимске олимпијске игре 1960: 60 х. црвено-смеђа и плава (хокеј на леду); 1.80 Кч. црна и тиркизна (уметничко клизање на леду).

ЧИЛЕ

1) —. II. 1960. — Прва вредност с новом валутом: 1 ц. црвена (генерал Франц. А. Пинто).

2) 18. II. 1960. — Даља вредност за ваздушну пошту: 1 ц. плава (аероплан).

3) — —. 1960. — За 150 годишњицу независности: а) за обичну пошту: 1 ц. (10 ранијих пезоса) (објава независности); 5 ц. (национални заветни храм у Маипу); 10 ц. (М. де Торо Замбрано и Ј. Мартинез де Розас); 20 ц. (Ј. Егана и М. де Салас); 50 ц. (М. Родригез и Ј. Макена); 1 Е. (генерал Ј. М. Карера); — б) за ваздушну пошту: 2 ц. (као 1 ц. за обичну пошту); 5 ц. (као 5 ц. за обичну пошту); 10 ц. (Ј. Г. Аргомедо); 20 ц. (А. де Ејзагире и Ј. М. Инфанте); 50 ц. Ј. И. Циенфугос и Фр. Камило Хенрикез); 1 Е. (генерал Б. о'Хигенс).

4) 2. III. 1960. — Даља вредност за ваздушну пошту: 3 м. љубичаста (аероплан, мост и дизалица).

ШВАЈЦАРСКА

7. IV. 1960. — Пропагандне марке: 10 ц. зелена, црвена и светло-зелена (посвећена борби против рака, — поводом 50 годишњице Швајцарске националне лиге против рака); 20 ц. карминаста, смеђе-сива, сива и жута (посвећена 500 годишњици базелског универзитета); 50 ц. ултрамарин, жута и светло-плава (посвећена Светској избегличкој години); 75 ц. светло-плава, сива и црвена (авион „SWISSAIR 1960“).

7. IV. 1960. — Две вредности службених марака са претиском за Светску избегличку годину: 20 ц. карминаста и 50 ц. плава.

ШВЕДСКА

7. IV. 1960. — Две марке за Светску избегличку годину: 20 ц. смеђа (ишчупано дрво у виду амблема); 40 о. љубичаста (избеглице).

27. III. 1960. — Серија спомен марака за Међународни филателистички конгрес и за изложбу у Барселони: а) за обичну пошту са сликом Христоса из битке на Лепанту 70 ц., 1.50 П. и 5 П.; са сликом главне фасаде храма Свете Породице у Барселони 80 ц., 2.50 П. и 10 П. — б) за ваздушну пошту: 1 П., 5 П., 6 П. и 10 П. са сликом баскиских играча лоптом.

TRAŽE RAZMENU:

DEAR SIR,

To make the contact with our philatelists members for you easier, we suggest to publish your address and your exchange desires in our review issuing in Beograd. If you agree with this proposal we beg you to send us six International reply coupons for covering the expenses. For that price you will get also the copy of the review in which your address is published.

MONSIEUR,

Pour vous faciliter le contact avec nos membres -philatélistes nous pouvons publier votre desir d'échange dans la revue philatélique à Beograd. Si vous êtes d'accord avec cette proposition, envoyez nous SIX COUPONS-REPOSE INTERNATIONAUX pour couvrir les frais. Vous obtiendrez aussi un exemplaire de la revue où votre adresse sera publiée.

GEEHRTER HER,

Um Ihnen den Kontakt mit unseren Mitgliedern-Sammlern zu ermöglichen, können wir Ihre w. Adresse mit Ihren Wünschen zum Tauschen in der Zeitschrift für Sammler in Beograd inserieren. Sollten Sie mit diesem Vorschlag einig sein dann senden Sie uns SECHS INTERNATIONALE ANTWORTSCHEINE um die Kosten zu decken, Für diesen Preis werden Sie auch ein Heft der Zeitschrift wo Ihre w. Adresse erschienen ist, erhalten.

ANTONI WYSTRYCHOWSKI, ul. Kościełski 8, ZACKI, Myszków Katowice, Polska — koresp. polski.

VINCENZO MUZZI, Via Fadina 46, FAENZA (Ra) Italia, koresp. franc. i engl.

SIEGFRID FLEISCHER, COLMNITZ B 67 (Kr. Freisal-Dresden) koresp. nemač. engl. i ruski.

SIGMUND HOVANČAK, Revolution street 27—30, RIGA, Latvia SSR — koresp. engleski.

CZOSŁAW MAKOWSKI, Jaworzno 3, SOSNOWIEC, Polska, koresp. nemački.

ALFRED RADOSZ, Ulica Stoneczna 9. ZELENA GORA, Polska, koresp. nemački.

SL. BWAN SING, Djl. Petjijan 122, MAGE-LANG, Indonesia, koresp. engleski.

ERLAND NILSSON, SUNDO-ORONO — Sweden — koresp. engleski.

LIEM SWANJE, Halmahera 1, SEMARANG, Jawa — Indonesija, koresp. engleski.

ГЕНАДИЙ СМІРНОВ, ул. Коммунаров 232 кв. 20. КРАСНОДАР СССР — Кoresп. руски.

JEAN CARRASCO, 15 Rue A. Colombet, ST. ETIENNE (Loire) France, koresp. francuski.

CHRISTOPH GUNTHER, Ziegelstrasse 2 ENRENFRIEDERSDORF, DDR — koresp. nemački.

WŁODZIMIERZ JANICZ, ul. Kresowa Nr 36, LODZ, Polska — koresp. srpski, ruski, esperant.

F. R. D. COOPER, First Flooz, middle Block, NEW PETIT MANSION 95 SLEATER ROAD, GRANT ROAD, BOMBAY India — koresp. engl.

VISNANJI VASA, 192/94 NARSHI NAHTA st. ROOM 25, BOMBAY 9, koresp. engleski.

CARLHEINZ DRECHSLER, Maxim Gorki str. 67, 1, DREISDEN, DDR — koresp. nemački.

BRONISLAW SALIKIER, ul. Omulenska 8 m 4, WARSZAWA 26, Polska — koresp. poljski.

CHRISTIAN SCHLAGE, HERWIGSDORF 88 kreis LÖBAU/SA — DDR, koresp. nemački.

K. C. MEHROTRA, SCAPPER ROAD, LUCKNOW, India. — Koresp. engleski.

VSSR. — ODESSA D-57 — FRANZ MERING STR. 49 kv. 22. — Citkov Oleg Sergevich. — Kor. ruski.

JERZY ZYZANSKI. CZrechowice — Diedzice. Ul. Kochanowskiego 3 — POLSKA. — Traži razmenu.

ОПШТИ САСТАНЦИ БЕОГРАДСКИХ ПОДРУЖНИЦА

одржавају се недељом од 10 до 12 час. и четвртком од 15 до 20 час. у УЛ. ЦАРА ЛАЗАРА БР. 7.

ПОДРУЖНИЦА „ВРАЧАР”

понедељником од 17 до 20 часова у својим просторијама у улици СИНЂЕЛИЋЕВОЈ БР. 2.

„SANITARIJA“

PREDUZEČE ZA MEDICINSKO
SNABDEVANJE.

Telefoni: Direktor 27-04
Centrala: 21-79, 51-360

Drži na skladištu:

gotove lekove i hemika-
lije domaćeg i stranog po-
rekla,

zavojni i sanitetski mate-
rijal i ostale sanitetske po-
trebe,

i sa istom robom uslužuje
apoteke i zdravstvene ustanove uz najpovoljnije uslove

NOVI SAD, BULEVAR REVOLUCIJE BROJ 32

PROJEKTNI ZAVOD VOJVODINE NOVI SAD

Preduzeće za projektovanje

Stevana Branovačkog ulica br. 3

Telefon 57-244 i 57-176

izrađuje u saradnji sa investitorima programe i studije

radi kompletne projektne elaborate za sve vrste stanbenih, javnih i privrednih zgrada, unutrašnjih uređaja javnih zgrada, izložbi i prodavnica

uređenje kompleksa stanbenih, industrijskih i poljoprivrednih

snabdevanje vodom i kanalizacije naselja, industrije, zadružnih ekonomskih dvorišta i poljoprivrednih imanja

unutrašnjih instalacija vodovoda, kanalizacije, grejanja, vetrenja i električne energije

pristupnih puteva i industriskih koloseka i objekata na njima.

Daje stručna mišljenja i vrši ekspertize

NOVOSADSKA FABRIKA KABELA

Novi Sad

Radnička 2-4 Jugoslavija

Telephone: 21-61

43-54

43-58

Nous produisons:
Conducteurs isolés

Fils et câbles nus, en cuivre et en aluminium

Fils de dinamo, ronds, profiles avec soie, coton, papier et glace

Barres, profils et tubes en cuivre

Barres, profils et tubes au laiton

Alliages de cuivre

Alliages de plombe

Alliages de nickel

Métaux blancs

Câbles en acier

NOVOSADSKA FABRIKA KABELA

Novi Sad

Radnička 2-4 Jugoslavija

Telephone: 21-61

43-54

43-58

Manufactures following Articles of
First class quality:

Insulated conductors

Bear copper transmission lines

Insulated dynamo wires

Copper ropes

Copper and brass tubesbars and shapes

Special bronzes

Phosphorous copper

Steel ropes

White metal and other

Metal compositions for bearings.